

Σχέδιο Αξιολόγησης

Επιχειρησιακού Προγράμματος
Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

2η έκδοση

Οκτώβριος 2016

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, η οποία στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, ανήκει στις «Λιγότερο Αναπτυγμένες» Περιφέρειες, λαμβάνει υπόψη τους ευρωπαϊκούς και εθνικούς στόχους και προτεραιότητες και βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες και δυνατότητες της περιφερειακής οικονομίας και κοινωνίας, όπως αυτές αναδεικνύονται από την ανάλυση της υφιστάμενης κοινωνικοοικονομικής κατάστασης και τους στόχους της περιφερειακής αναπτυξιακής στρατηγικής.

Για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ - ΠΚΜ), στοχεύει στην αντιμετώπιση της κρίσης και στην επανεκκίνηση της ανάπτυξης της, καθώς και στην εξασφάλιση των όρων για μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη στο πλαίσιο των στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Το ΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων με τη μέγιστη πολλαπλασιαστική επίδραση για την περιφερειακή οικονομία, επιδιώκει την οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας, μέσω της ενίσχυσης της ΕΤΑΚ, των ΤΠΕ και της στήριξης των ΜΜΕ (Θ.Σ. 1, 2 και 3), την Προστασία του περιβάλλοντος και έξυπνη διαχείριση των πόρων (Θ.Σ. 4, 5 και 6), την Ολοκλήρωση και βελτίωση των ΔΕΔ-Μ και των δευτερευουσών συνδέσεων με τα ΔΕΔ-Μ (Θ.Σ. 7), την Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της βελτίωσης των υποδομών και των δομών υγείας, εκπαίδευσης και πρόνοιας (Θ.Σ. 8, 9 και 10) και τη Χωρική συνοχή, μέσω παρεμβάσεων ΟΧΕ - ΒΑΑ

Τα προγράμματα της περιόδου 2014-2020 εστιάζουν στα αναμενόμενα αποτελέσματα και τη λογική της παρέμβασης. Τα αποτελέσματα και η λογική της παρέμβασης αποτελούν το βασικό σημείο αναφοράς για τη δόμηση του Σχεδίου Αξιολόγησης.

Το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει αξιολογήσεις για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, ενώ χρονικά καλύπτει το σύνολο των απαιτήσεων για αξιολόγηση του ΕΠ σε όλη τη περίοδο εφαρμογής του.

Οι προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπισθούν στο πλαίσιο της αξιολόγησης είναι η εξέταση (α) της συμβολής των στόχων του ΕΠ στη Στρατηγική Ε2020 σε συνδυασμό με τα ζητούμενα της ανάπτυξης της Περιφέρειας για την ίδια προγραμματική περίοδο και (β) των συνεργειών με τα λοιπά ΤΕΠ στην κατεύθυνση επίτευξη των συνολικών στόχων που συνδέονται με τα αποτελέσματα του ΠΕΠ.

Στη βάση της λογικής της παρέμβασης, προγραμματίζονται συνολικά δέκα (10) Αξιολογήσεις. Δύο (2) που σχετίζονται με την Στρατηγική Επικοινωνίας του Προγράμματος, δυο (2) που αφορούν σε Αποτίμηση της Αποτελεσματικότητας, Αποδοτικότητας και Συνάφειας του ΕΠ, μία ενδιαμέσως και μια στη λήξη του ΕΠ και έξι (6) θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων των υλοποιούμενων παρεμβάσεων, ομαδοποιημένες στους βασικούς τομείς παρέμβασης του ΕΠ, ήτοι Έρευνα - Καινοτομία - Επιχειρηματικότητα, Περιβάλλον, Βασικές υποδομές και Δίκτυα, Κοινωνική ένταξη - Φτώχεια, και ΟΧΕ - ΒΑΑ.

Το Σχέδιο Αξιολόγησης συμπληρώνεται από τις οριζόντιες αξιολογήσεις που θα εκπονηθούν από την ΕΥΣΕΚΤ και την ΕΥΔΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ για τους Ειδικούς Στόχους 8iii, 8iv, 9i1, 9iii1 και μέρος του 9iv1 του ΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Ο συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 320.000€

Το Σχέδιο της Αξιολόγησης περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες προβλέψεις για τον συντονισμό, τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και τη διαχείριση των αξιολογήσεων και του Σχεδίου Αξιολόγησης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020.

1B Executive Summary

The development planning of the Region of Central Macedonia (RCM) –which, during the new Programming Period falls under the category of the “less developed regions” – takes into consideration the European and national goals and priorities and is based on the actual needs and competences of the regional economy and societies as they emerge from the analysis of the prevailing socioeconomic conditions and the goals of the regional development strategy

Through the interventions of the new programming period the Region of central Macedonia aims at mitigating the results of the crisis and at reviving its economic development. Moreover the region seeks to secure the prerequisites for a long term sustainable development, in the framework of the E2020 Strategy.

The Regional Operational Program of the RCM seeks to achieve the economic development of the Region through targeted interventions that will maximize the multiplier effect on the regional economy, in the following Thematic objectives: Strengthening RTDI, ITC and competitiveness of SMEs, (TO 1, 2 and 3), Environmental protection (TOs 4, 5 and 6), Completion and improvement of interconnections with TEN-T (TO 7), Promotion of social inclusion and improvement of health and education infrastructures (TOs 8, 9 and 10) and Territorial Cohesion, through ITI - SUD interventions

The OPs for PP2014-020 are result oriented and are based on the intervention logic principles, the two elements that constitute the key reference points for the elaboration of the Evaluation Plan.

The Evaluation Plan of the OP of the Region of Central Macedonia incorporates individual evaluations for the ERSF and ESF in the framework of the PP 2014-2020 and covers all the evaluation requirements in the same period.

The challenges to be addressed in the evaluations are (a) the contribution of the OP to the objectives of the Strategy E2020 in combination with the development objectives of the Region for the same planning period and (b) synergies with other Sectoral OPs towards achievement of the overall objectives associated with planned results of the ROP .

In the framework of the evaluation plan we foresee the realization of ten (10) individual evaluations. Two (2) evaluations relate to the Program's Communication Strategy, another two (2) relate to Assessment of effectiveness, efficiency and relevance of the OP, one intermediate and one at the end of the OP and finally six (6) thematic impact assessments, grouped in the key areas of intervention of the OP, namely Research - Innovation - Entrepreneurship, Environment, Basic Infrastructure and Networks, Social Inclusion - Poverty and ITI - SUD.

The Evaluation Plan is complemented by horizontal assessments to be executed by EYSEKT and EVDEP ANADEDVM for Specific Objectives, namely 8iii , 8iv, 9i1, 9iii1 and part of 9iv1.

The total estimated budget amounts to 320.000 €

The draft Evaluation Plan includes all the necessary provisions for the coordination, planning, monitoring and management of the evaluations throughout the life of the Operational Program for 2014-2020 .

2.1 Εισαγωγή

Το Πρόγραμμα και τα Ταμεία που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης

Το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει αξιολογήσεις για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Περιλαμβάνει ένα ενδεικτικό σχέδιο των αξιολογήσεων που προγραμματίζονται να εκπονηθούν σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ, καθώς και σχετικό χρονοπρογραμματισμό στη βάση των απαιτήσεων του Κανονισμού που σχετίζονται με την Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του 2019, την Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του 2022, την Τελική Έκθεση σύνοψης των αποτελεσμάτων του 2022 την εξέταση του πλαισίου επίδοσης και την κάλυψη όλων των ειδικών στόχων του Προγράμματος από αξιολόγηση επιπτώσεων.

Το Σχέδιο Αξιολόγησης περιλαμβάνει και αναλύει όλες τις αξιολογήσεις που θα πραγματοποιηθούν σε όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Οι Αξιολογήσεις που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης έχουν αναφορά στα κριτήρια της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας, της συνάφειας και των επιπτώσεων, ενώ λαμβάνουν υπόψη τη λογική της παρέμβασης του ΕΠ στη διατύπωση των αξιολογικών ερωτημάτων.

Για κάθε αξιολόγηση συμπληρώνεται ένα φύλλο δελτίου ταυτότητας που περιλαμβάνει βασικές πληροφορίες όπως τον τίτλο της Αξιολόγησης, το αντικείμενο και το περιεχόμενο της αξιολόγησης, το κριτήριο της αξιολόγησης, τα βασικά αξιολογικά ερωτήματα που θα πρέπει να απαντηθούν στο πλαίσιο της αξιολόγησης, τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις που θα ακολουθηθούν στην εκπόνηση της αξιολόγησης κ.α (Ενότητα 4, Μέρος Β).

Στο πλαίσιο του πλάνου της Αξιολόγησης προβλέπετε η εκπόνηση δέκα (10) Αξιολογήσεων. Δύο (2) Αξιολογήσεις σχετίζονται με την Στρατηγική Επικοινωνίας του Προγράμματος, ενώ οι υπόλοιπες οκτώ (8) αφορούν σε αποτίμηση της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, συνάφειας και των επιπτώσεων των υλοποιούμενων παρεμβάσεων του Προγράμματος. Ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 300.000€

Συμπληρωματικά προβλέπεται και η εκπόνηση αξιολογήσεων, που σχετίζονται με ειδικούς στόχους του ΕΠ, από την ΕΥΣΕΚΤ και την ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ, οι οποίες θα περιληφθούν στα αντίστοιχα Σχέδια Αξιολόγησης του ΕΣΠΑ και του ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ.

Περιγραφή του Προγράμματος (άξονες προτεραιότητας) και γενική εικόνα των βασικών αναγκών και προβλημάτων που θέλει να αντιμετωπίσει.

Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, η οποία στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, ανήκει στις «Λιγότερο Αναπτυγμένες» Περιφέρειες, λαμβάνει υπόψη τους ευρωπαϊκούς και εθνικούς στόχους και προτεραιότητες και βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες και δυνατότητες της περιφερειακής οικονομίας και κοινωνίας. Αναγνωρίζει τις ιδιαιτερότητες της οικονομικής συγκυρίας, όπως είναι ο βαθύς και εκτεταμένος διαρθρωτικός μετασχηματισμός που βρίσκεται σε εξέλιξη στη χώρα και στην Περιφέρεια, λόγω της κρίσης ανταγωνιστικότητας, αλλά και τους περιορισμούς που θέτει η δημοσιονομική προσαρμογή.

Λόγω της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης, το ζητούμενο της αναπτυξιακής στρατηγικής δεν περιορίζεται μόνον στην ανάδειξη και ενίσχυση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, αλλά και στην αντιμετώπιση προβλημάτων όπως είναι η συρρίκνωση του παραγωγικού ιστού, η αποβιομηχάνιση, η αποχωροθέτηση δραστηριοτήτων, η ανεργία, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η φτώχεια.

Η οικονομική κρίση της χώρας και η παρατεταμένη ύφεση προκάλεσαν τάσεις απόκλισης σε βασικούς αναπτυξιακούς δείκτες, με συνέπεια την επιδείνωση της θέσης της Περιφέρειας σε τομείς, όπως η έρευνα και τεχνολογία, η καινοτομία, η ανταγωνιστικότητα, οι επενδύσεις, η εξωστρέφεια, κ.α. Επιπλέον, στην ΠΚΜ, τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται συνεχής μείωση των απασχολούμενων, με παράλληλη αύξηση της ανεργίας. Στον τομέα της κοινωνικής συνοχής έχει υπάρξει δραματική επιδείνωση λόγω της παρατεταμένης κρίσης. Η φτώχεια πλήττει κυρίως τους νέους, τους ηλικιωμένους, τους άνεργους, καθώς και άλλες ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, που δεν έχουν πρόσβαση στο σύστημα κοινωνικής προστασίας και πρόνοιας, όπως οι μετανάστες και οι Ρομά, ενώ υπάρχουν και άλλες ειδικές ομάδες (π.χ. ΑΜΕΑ, άστεγοι, εξαρτημένοι, κ.α.) των οποίων τα προβλήματα έχουν οξυνθεί.

Ωστόσο, παρά τις δυσμενείς συνθήκες, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζει **σημαντικά πλεονεκτήματα**, όπως είναι η συγκέντρωση σημαντικών οικονομικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών σε συνδυασμό με την ύπαρξη του μητροπολιτικού κέντρου της Θεσσαλονίκης, η ύπαρξη σημαντικών ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών, θερμοκοιτίδων, τεχνολογικού πάρκου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, ή ύπαρξη ενός ανεπτυγμένου δικτύου μεταφορών, το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης του τουρισμού κ.α.

Για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ - ΠΚΜ), στοχεύει στην αντιμετώπιση της κρίσης και στην επανεκκίνηση της ανάπτυξης της, καθώς και στην εξασφάλιση των όρων για μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη στο πλαίσιο των στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας μέσα από το ΕΠ θα αξιοποιήσει τις δυνατότητες που της δίνουν οι Κανονισμοί των σχετικών διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ (Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Κοινωνικό Ταμείο) για την υλοποίηση αποτελεσματικών δράσεων και έργων καθώς και ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων.

Ειδικότερα, μέσα από το προγραμματισμό των θεματικών στόχων και τη διάθεση σημαντικού ποσοστού των επενδυτικών προτεραιοτήτων που επιλέγονται να συνθέσουν τη στρατηγική του ΠΕΠ, έμφαση δίνεται στην μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης (ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε μητροπολιτικό επίπεδο), αλλά και σε άλλες μεγάλες αστικές περιοχές.

Σύμφωνα με τις αναπτυξιακές ανάγκες της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, αλλά και βάσει του υπερκείμενου εθνικού σχεδιασμού (ΕΣΠΑ 2014-2020, Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων), η Κεντρική Μακεδονία επιλέγει τους Θεματικούς Στόχους 1 έως 10 των ΕΔΕΤ, ο καθένας από τους οποίους αντιστοιχεί σε έναν Άξονα Προτεραιότητας (ΑΠ), με την εξαίρεση του Θ.Σ 9, ο οποίος κατανέμεται σε δυο (2) Άξονες Προτεραιότητας, ένας ΑΠ για το ΕΤΠΑ και ένας για το ΕΚΤ.

Με την αξιοποίηση των ΘΣ 1, 2 και 3 επιδιώκεται η οικονομική ανάπτυξη της ΠΚΜ, μέσω της ενίσχυσης της ΕΤΑΚ, των ΤΠΕ και της στήριξης των ΜΜΕ. Οι επενδυτικές προτεραιότητες και δράσεις των ΘΣ 4, 5 και 6 θα συμβάλλουν στην προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος, καθώς και σε μια πιο αποδοτική χρήση των πόρων. Ο ΘΣ 7 επιλέγεται για την ολοκλήρωση και βελτίωση των ΔΕΔ-Μ και των δευτερευουσών οδικών συνδέσεων με τα ΔΕΔ-Μ, ενώ οι ΘΣ 8, 9 και 10 θα

αξιοποιηθούν για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τη βελτίωση των υποδομών και των δομών, υγείας, εκπαίδευσης και πρόνοιας.

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη του ΕΠ-ΠΚΜ ανέρχεται στα 965 εκ. €. Η συμμετοχή του ΕΤΠΑ διαμορφώνεται στα 800,9 εκ. € και του ΕΚΤ στα 164,1 εκ. €.

Η **λογική της παρέμβασης** του Προγράμματος αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΑΠ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Ανάγκη – Πρόβλημα/ Αιτιολόγηση της επιλογής	Δείκτης Αποτελέσματος
ΑΠ 1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας			
	ΕΣ 1α1 -Πρώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας σε τομείς περιφερειακού ενδιαφέροντος (RIS3)	Μειωμένη χρηματοδότηση δομών και υποδομών Ε&Α της Περιφέρειας για εξοπλισμούς και ερευνητικά προγράμματα, μείωση του ερευνητικού προσωπικού, κίνδυνος braindrain, μείωση της χρηματοδότησης των ΑΕΙ/ΤΕΙ και έλλειψη διασύνδεσης – συσχέτισης της έρευνας με το παραγωγικό προφίλ της ΠΚΜ.	Επιστημονικές Δημοσιεύσεις ανα έτος
	ΕΣ 1β1 -Προαγωγή επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της έξυπνης εξειδίκευσης	Χαμηλός βαθμός ιδιωτικών δαπανών για Ε&ΤΑ που υπολείπεται του εθνικού και ευρωπαϊκού μ.ο.. προβλήματα στη χρηματοδότηση καινοτομικών ιδεών και σχεδίων των ΜΜΕ, Ανάγκη για στήριξη νέων επιχειρήσεων με καινοτομικό προσανατολισμό.	Δαπάνη Ε&Α του τομέα επιχειρήσεων (σε σχέση με το περιφερειακό ΑΕΠ)
	ΕΣ 1β2 -Δημιουργία μόνιμων συνεργατικών μηχανισμών μεταξύ ερευνητικών μονάδων και επιχειρήσεων, αλλά και μεταξύ επιχειρήσεων για την προώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας (τομείς RIS3) και για μεταφορά γνώσης και τεχνολογίας	Χαμηλή διασύνδεση και συνεργασία μεταξύ ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων από τη μια και της τοπικής παραγωγής από την άλλη	Δαπάνη Ε&Α του τομέα επιχειρήσεων (σε σχέση με το περιφερειακό ΑΕΠ)
ΑΠ 2: Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών			
	ΕΣ 2β1 - Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ & του ηλεκτρονικού εμπορίου & της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ	Χαμηλός βαθμός παραγωγής και διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ιδιαιτέρα από ΜΜΕ. Χαμηλός βαθμός ζήτησης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ από επιχειρήσεις των κλάδων προτεραιότητας της RIS3 με υιοθέτηση λύσεων ΤΠΕ.	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία των επιχειρήσεων ΤΠΕ
	ΕΣ 2γ1 -Διεύρυνση της προσφοράς υπηρεσιών ΤΠΕ από Δημόσιους Φορείς Περιφερειακής κλίμακας	Χαμηλός βαθμός εφαρμογών ΤΠΕ για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.	Αριθμός ιδιωτών που αλληλεπιδρούν επιγραμματικά (online) με δημόσιες αρχές
ΑΠ 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων			
	ΕΣ 3α1- Αύξηση των νέων εταιρειών έντασης τεχνολογίας και καινοτομίας σε κλάδους διεθνώς εμπορευσίμων προϊόντων και υπηρεσιών	Χαμηλός βαθμός ίδρυσης νέων, καινοτόμων επιχειρήσεων, ανάγκη για αλλαγή του παραγωγικού προτύπου της Περιφέρειας, Χαμηλή ένταση της νεανικής καινοτόμου επιχειρηματικότητας	Αναλογία start-ups / νέων εταιρειών εντάσεως έρευνας και τεχνολογίας στους ενισχυόμενους κλάδους προς σύνολο νέων επιχειρήσεων

ΑΠ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Ανάγκη – Πρόβλημα/ Αιτιολόγηση της επιλογής	Δείκτης Αποτελέσματος
	ΕΣ 3γ1 - Αύξηση του ρυθμού εισαγωγής νέων/βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών των ΜΜΕ	Χαμηλές επιδόσεις στην παραγωγή και υιοθέτηση προϊόντων έντασης γνώσης και τεχνολογίας, χαμηλή ανταγωνιστικότητα και έλλειμμα καινοτομίας στο σύνολο των κλάδων της περιφερειακής οικονομίας καθιστά ευάλωτη την εξέλιξή τους σε συνθήκες παγκόσμιου ανταγωνισμού	Περιφερειακή Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ)
	ΕΣ 3δ1 - Αύξηση της παραγωγικότητας και του εξωστρεφούς προσανατολισμού των ΜΜΕ	Έλλειψη εξωστρέφειας, χαμηλό δυναμικό στη στρατηγική αντιμετώπιση των προκλήσεων, απουσία οικονομικών κλίμακας για την εισαγωγή τεχνολογικής και οργανωσιακής καινοτομίας με συνέπεια την αδυναμία ένταξης σε διεθνείς αλυσίδες αξίας.	Εξαγωγές (εκτός πετρελαιοειδών)
ΑΠ 4: Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς			
	ΕΣ 4γ1 - Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και αξιοποίηση ανανεώσιμων μορφών ενέργειας σε δημόσια κτίρια και δημόσιες υποδομές	Ανάγκη για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, για την αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και για την πιο αποδοτική χρήση της ενέργειας σε δημόσια κτίρια, αστικές μεταφορές, κλπ.	Κατανάλωση τελικής ενέργειας σε όλους τους τομείς, πλην του τομέα των μεταφορών
	ΕΣ 4ε1 - Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	Υψηλές εκπομπές GHG από τις μεταφορές συνδυάζονται με την εκδήλωση τοπικών φαινομένων ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Απαιτούνται ολιστικές προσεγγίσεις για την βελτίωση της ποιότητας του αέρα & την απεξάρτηση των οικονομικών δρασ/των από τη χρήση ορυκτών καυσίμων (ιδιαίτερα στα δημόσια ΜΜΜ) που αποτελούν την κοινή ρίζα των δύο προβλημάτων	Κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας στις μεταφορές
ΑΠ 5: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων			
	ΕΣ 5α1- Ενίσχυση της πρόληψης και των δυνατοτήτων αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών σε ζώνες υψηλού κινδύνου	Η ΠΚΜ έχει πολλά ποτάμια, εκτενείς παράκτιες περιοχές, σημαντικές για κατοικία, τουρισμό και υδατοκαλλιέργειες, καθώς και περιορισμένα περιαστικά δάση. Έτσι, είναι πιο εκτεθειμένη σε σύγκριση με άλλες σε κινδύνους από φυσικές καταστροφές. Η ΠΚΜ αντιμετωπίζει το πρόβλημα της διάβρωσης των ακτών στην Πιερία, όπου απαιτείται η άμεση λήψη μέτρων. Υπάρχει ανάγκη για μελέτη και καταγραφή του προβλήματος και σε άλλες περιοχές (π.χ. Χαλκιδική), όπου ήδη έλαβε χώρα πλήθος σημειακών παρεμβάσεων	Σύνολο πληθυσμού οικισμών που καλύπτονται από σύγχρονα συστήματα αντιπλημμυρικής προστασίας
ΑΠ 6: Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων			
	ΕΣ 6β1 - Βελτίωση της διαχείρισης των υδάτινων πόρων και ανάπτυξη των σχετικών υποδομών	Καθυστερήσεις στην εφαρμογή του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων. Προβλήματα στην ολοκληρωμένη διαχείριση υδάτινων πόρων. Κίνδυνοι ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων και του υδροφόρου ορίζοντα – υφαλμύρωση υδάτων παράκτιων περιοχών. Κίνδυνοι για την ποιότητα του πόσιμου νερού, κυρίως λόγω της ρύπανσης των επιφανειακών και των υπόγειων	Αριθμός Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων που διαθέτουν καλή οικολογική κατάσταση

ΑΠ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Ανάγκη – Πρόβλημα/ Αιτιολόγηση της επιλογής	Δείκτης Αποτελέσματος
		υδάτων, αλλά συχνά και λόγω ανεπάρκειας ή ακαταλληλότητας των εγκαταστάσεων.	
	ΕΣ 6γ1- Προστασία και ανάδειξη του οικοπολιτιστικού αποθέματος	Ανάγκη για διατήρηση και ανάδειξη του οικοπολιτιστικού αποθέματος της ΠΚΜ (π.χ. αρχαιότητες και μνημεία από όλες τις ιστορικές περιόδους, αρχιτεκτονική και βιομηχανική κληρονομιά, αισθητικά δάση και τοπία, δρυμοί κ.α.), για την αύξηση της ποιότητας ζωής αλλά και για την τουριστική ανάπτυξη.	Αριθμός διανυκτερεύσεων σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ στην ΠΚΜ
	ΕΣ 6δ1- Βελτίωση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος με έμφαση στην προστασία της βιοποικιλότητας	Ανάγκη για προστασία της ιδιαίτερα υψηλής ποικιλότητας των οικοσυστημάτων στην ΠΚΜ. Αναγκαιότητα για μια ολοκληρωμένη διαχείριση των οικοσυστημάτων και για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο ή σε επίπεδο ειδικών χωρικών ενοτήτων.	Περιοχές του δικτύου Natura 2000 για τις οποίες διασφαλίζεται η χρηστή διαχείριση
	ΕΣ 6ε1 - Ανάπλαση και αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος	Το αστικό περιβάλλον στο ΠΣΘ και σε άλλες μεσαίες πόλεις της Περιφέρειας, είναι αρκετά επιβαρυνμένο από τα καυσαέρια, τα στερεά σωματίδια και το θόρυβο. Υπάρχουν υποβαθμισμένες περιοχές εντός των πόλεων (κυρίως στη δυτική περιοχή της Θεσσαλονίκης), με έντονα περιβαλλοντικά, πολεοδομικά και κοινωνικά προβλήματα.	Μέγιστος αριθμός ημερών με μέση ημερήσια τιμή ΑΣ10 μεγαλύτερη από 50 μg/m ³ που καταγράφεται στο σταθμό με τη δυσμενέστερη επίδοση κατ' έτος
	ΕΣ 6στ1- Εξελιγμένες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην διαχείριση αποβλήτων	Αυξημένη ζήτηση για καινοτόμες τεχνολογίες στον τομέα της ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Η χρήση καινοτόμων τεχνολογιών θα αποτελέσει προτεραιότητα στο αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ Κεντρικής Μακεδονίας.	Αριθμός ΧΥΤΑ στους οποίους το οργανικό φορτίο εκροής των στραγγιδίων υπερβαίνει τα 30 mg/lt
ΑΠ 7: Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων			
	ΕΣ 7α1 - Ολοκλήρωση έργων μεταφορικών υποδομών σχετικών με το ΔΕΔ-Μ	Ολοκλήρωση των έργων που σχετίζονται με τα ΔΕΔ-Μ, προκειμένου να αξιοποιηθεί η κεντροβαρής θέση της ΠΚΜ στον ελλαδικό και διεθνή χώρο. Ανάγκη υλοποίησης παρεμβάσεων στο πλαίσιο του Στρατηγικού Πλαισίου Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ)	Ετήσια Κατανάλωση Ενέργειας από οχηματοχιλιόμετρα
	ΕΣ 7β1 - Ολοκλήρωση ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και σύνδεση αυτού με ΔΕΔ-Μ	Ελλείψεις στις συνδέσεις του περιφερειακού οδικού δικτύου με τα ΔΕΔ-Μ.	Πληθυσμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που εξυπηρετείται από τα αναβαθμισμένα δίκτυα
	ΕΣ 7ε1 - Διείσδυση του φυσικού αερίου σε αστικές και βιομηχανικές περιοχές	Ανάγκη για αύξηση της ενεργειακής απόδοσης στις αστικές και βιομηχανικές περιοχές, μείωση της ρύπανσης, ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού και προώθηση οικονομικής ανάπτυξης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	Ποσοστό του πληθυσμού που καλύπτεται από το δίκτυο του φυσικού αερίου
ΑΠ 8: Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού			
	ΕΣ 8iii- Αύξηση αριθμού νέων, πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων καινοτόμων	Αυξημένη ανεργία σε πολλές κατηγορίες ελεύθερων επαγγελματιών (π.χ. μηχανικοί, έμποροι, τεχνίτες στις κατασκευές) και	Αριθμός νέων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

ΑΠ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Ανάγκη – Πρόβλημα/ Αιτιολόγηση της επιλογής	Δείκτης Αποτελέσματος
	επιχειρήσεων	αυτοαπασχολούμενων	που συνεχίζουν τη δραστηριότητά τους ένα έτος μετά την έναρξη λειτουργίας τους
	ΕΣ 8ν- Ανάπτυξη νέων γνώσεων, εξειδίκευσης και δεξιοτήτων σε τομείς υψηλού περιφερειακού ενδιαφέροντος	Ανάγκη για διασφάλιση των θέσεων εργασίας των επιχειρήσεων που προϋποθέτει τη συνεχή προσαρμογή των εργαζομένων στις νέες εξελίξεις. Ανάγκη για προσαρμογή στη τεχνολογική και διαρθρωτική αλλαγή και αλλαγή του παραγωγικού προτύπου της ΠΚΜ	Αριθμός πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που συνεχίζουν να εφαρμόζουν δράσεις προσαρμογής σε τομείς υψηλού περιφερειακού ενδιαφέροντος ένα έτος μετά τη λήξη της συμμετοχής τους
ΑΠ 9Α: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (ΕΤΠΑ)			
	ΕΣ 9α1 - : Βελτίωση υποδομών και υπηρεσιών υγείας και κοινωνικών υποδομών σε αστικές και μειονεκτικές περιοχές και διευκόλυνση της πρόσβασης σ' αυτές ευπαθών κοινωνικών ομάδων	Άνιση κατανομή των υποδομών υγείας καθώς και της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα. Περισσότερο θιγόμενες είναι οι υποβαθμισμένες αστικές περιοχές, οι ορεινές και οι απομακρυσμένες από τα αστικά κέντρα παραμεθόριες περιοχές.. Πιεστικές ανάγκες για επέκταση ή βελτίωση των υποδομών υγείας σ' όλες τις περιοχές, για απόκτηση σύγχρονου ή ελλείποντος ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, για εφαρμογές ΤΠΕ στις υφιστάμενες μονάδες υγείας, για δημιουργία ειδικών μονάδων (π.χ. ψυχικά κέντρα υγείας) κ.α.	Δυναμικότητα που προκύπτει από βελτιωμένες υποδομές υγείας
	ΕΣ 9γ1- Προώθηση επενδύσεων επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας	Οι κοινωνικές επιχειρήσεις μπορούν να έχουν σημαντική συμβολή στην περιφερειακή κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Η αύξηση της ανεργίας και οι επιπτώσεις της παρατεταμένης ύφεσης διευρύνουν τους τομείς δυνητικής παρέμβασης και ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας.	Άτομα που βρίσκουν απασχόληση σε νέες επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας
ΑΠ 9Β: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (ΕΚΤ)			
	ΕΣ 9ι- Ενίσχυση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	Υψηλό ποσοστό ανεργίας στην ΠΚΜ, το οποίο εμφανίζεται ακόμα πιο έντονο στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες οι οποίες αφενός έχουν διευρυνθεί (ως κατηγορίες) και αφετέρου ο πληθυσμός τους έχει αυξηθεί λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης.	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους

ΑΠ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Ανάγκη – Πρόβλημα/ Αιτιολόγηση της επιλογής	Δείκτης Αποτελέσματος
	ΕΣ 9ii- Βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων στην εκπαίδευση, στην απασχόληση και στην τοπική κοινωνική ζωή	Ύπαρξη κοινωνικών ομάδων (πχ ρομά) και εμφάνιση νέων (πχ μετανάστες και άστεγοι) που αντιμετωπίζουν σειρά προβλημάτων όπως η ελλιπής εκπαίδευση και κατάρτιση, η ανεργία, η εξαφάνιση πολλών παραδοσιακών επαγγελμάτων, η ανεπαρκής πρόσβαση σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, η μη συμμετοχή στις τοπικές υποθέσεις, κ.α.	Άτομα περιθωριοποιημένων ομάδων/κοινοτήτων που ωφελούνται από υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης που παρέχονται μέσω one stop shops και Κέντρων Κοινοτήτων
	ΕΣ 9iii- Περιορισμός των διακρίσεων που υφίστανται οι ευάλωτες ομάδες πληθυσμού στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην καθημερινή τους διαβίωση	Η οικονομική κρίση έχει περιορίσει σε σημαντικό βαθμό την αρχή της ισότητας των ευκαιριών. Παρατηρείται διεύρυνση του αριθμού των ομάδων / ατόμων που υφίστανται διακρίσεις στην καθημερινότητά τους, τόσο στην εκπαιδευτική διαδικασία όσο και εν γένει στη διαβίωσή τους.	Ποσοστό κάλυψης του πληθυσμού των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ) που λαμβάνει υπηρεσίες υποστήριξης για βελτίωση της καθημερινής διαβίωσης και της διαδικασίας εκπαίδευσης
	ΕΣ 9iv- Προαγωγή της πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων σε υπηρεσίες υγείας / πρόνοιας / κοινωνικής φροντίδας	Λόγω της οικονομικής κρίσης αυξήθηκε ο αριθμός των ατόμων χωρίς πρόσβαση σε ζωτικής σημασίας δημόσιες υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας/κοινωνικής φροντίδας. Υπάρχει ανάγκη για υποστήριξη των ευπαθών ομάδων μέσω νέων δράσεων (π.χ. νέα μοντέλα παροχής υπηρεσιών υγείας, ειδικά προγράμματα για μετανάστες και ψυχικά πάσχοντες, δομές αντιμετώπισης της φτώχειας κ.α.).	Ποσοστό κάλυψης μέσω δράσεων Υγείας και Πρόνοιας του πληθυσμού των πολιτών που διαβιώνει κάτω από το όριο της φτώχειας
	ΕΣ 9v- Αξιοποίηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την ένταξη στην αγορά εργασίας ευαίσθητων ομάδων του πληθυσμού	Η Κοινωνική Οικονομία στην ΠΚΜ αντιμετωπίζει προβλήματα και ειδικά αυτά της χρηματοδότησης και της τεχνικής στήριξης. Η Περιφέρεια υπολείπεται του Κοινοτικού μ.ο. σε βασικούς δείκτες ανάπτυξης της Κοινωνικής Οικονομίας, υπάρχουν όμως σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης. Οι παρεμβάσεις στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας έχουν ως κύριο στόχο την ενίσχυση των δυνατοτήτων απασχόλησης (στον τομέα αυτό) για άτομα των ευπαθών ομάδων πληθυσμού	Κοινωνικές Επιχειρήσεις που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης
	ΕΣ 9vi- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα για ενδογενή τοπική ανάπτυξη και άρση των τοπικών ανισοτήτων και αδυναμιών	Ανάγκη για ολοκληρωμένα έργα για την τοπική κοινωνική ανάπτυξη. Η εμπειρία των ΤΟΠΕΚΟ / ΤΟΠΣΑ / LEADER μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη βελτίωση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών.	Αριθμός νέων ολοκληρωμένων παρεμβάσεων τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα που βελτιώνουν την απασχολησιμότητα
ΑΠ 10: Επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση			
	ΕΣ 10α1- Ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών εκπαίδευσης	Τα ποσοστά ανεργίας είναι υψηλότερα στους έχοντες χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και στους ανειδίκευτους.	Ποσοστό κάλυψης του πληθυσμού από υποδομές εκπαίδευσης

Γενική εικόνα των αξιολογήσεων που θα πραγματοποιηθούν

Στη βάση της λογικής της παρέμβασης, όπως αποτυπώνεται παραπάνω, προγραμματίζονται να εκπονηθούν συνολικά δέκα (10) Αξιολογήσεις. Δύο (2) Αξιολογήσεις που σχετίζονται με την Στρατηγική Επικοινωνίας του Προγράμματος, δυο (2) που αφορούν σε αποτίμηση της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και συνάφειας του ΕΠ, μία ενδιαμέσως και μια στη λήξη του προγράμματος και έξι (6) θεματικές αξιολογήσεις των επιπτώσεων των υλοποιούμενων παρεμβάσεων του Προγράμματος, ομαδοποιημένες σε βασικούς τομείς παρέμβασης του ΕΠ, ήτοι Έρευνα – Καινοτομία – Επιχειρηματικότητα, Περιβάλλον, Βασικές υποδομές και δίκτυα, Κοινωνική ένταξη – φτώχεια, και ΟΧΕ - ΒΑΑ. Ακολουθεί τεκμηρίωση της εστίασης των αξιολογήσεων.

2.2 Εστίαση των αξιολογήσεων

Βασική συνιστώσα για τη εστίαση των αξιολογήσεων του Σχεδίου Αξιολόγησης αποτελεί η εκ των προτέρων αξιολόγηση του ΕΠ, η συνεισφορά της οποίας υπήρξε καθοριστική τόσο σε ότι αφορά την ολοκληρωμένη προσέγγιση στη χωρική ανάπτυξη που υιοθετήθηκε στο ΕΠ, όσο και στη διαμόρφωση / επιλογή των ειδικών στόχων του ΕΠ αλλά και στην διαμόρφωση του συστήματος δεικτών (εκρών – αποτελέσματος) του ΕΠ και του πλαισίου επίδοσης.

Στην έκθεση της εκ των προτέρων αξιολόγησης, διατυπώνονται προβληματισμοί για το βαθμό στον οποίο η χρηματοδοτική κατανομή του ΕΠ ανά Θεματικό Στόχο ανταποκρίνεται με επάρκεια στις πραγματικές ανάγκες, προκλήσεις και δυναμικό στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, εξαιτίας του υπερκείμενου σχεδιασμού και της «κεντρικής» κατανομής των πόρων ανά Θ.Σ, γεγονός που επηρεάζει και το ζήτημα της καταλληλότητας της κατανομής για τη συμβολή του ΠΕΠ στην επίτευξη των στόχων της «Ε2020». Ειδικότερα: Στο Θ.Σ. 1 αποδίδεται μόλις 2,24 % των πόρων, σε μια αναλογία παρόμοια με όλα σχεδόν τα ΠΕΠ και προφανώς αναντίστοιχη των αναγκών, προκλήσεων αλλά και του δυναμικού της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο του Θ.Σ. 2, με μόλις 1,10% των πόρων (αναλογία μικρότερη και από άλλα ΠΕΠ χωρίς τις προκλήσεις και το δυναμικό της Περιφέρειας), οι πόροι κατανέμονται στις Επ. Πρ. 2β και 2γ, με σωστή μεγαλύτερη βαρύτητα στην 2β, λόγω των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών της Περιφέρειας. Στο Θ.Σ. 3 αποδίδονται 10,14% των πόρων, ποσοστό αναντίστοιχο των αναγκών, προκλήσεων και του δυναμικού, και επομένως θα απαιτηθεί ισχυρότατη υποστήριξη από το ΕΠΑΝΕΚ αλλά και από το ΕΓΤΑΑ. Στο πλαίσιο του Θ.Σ. 4, με μόλις 3,20% των πόρων, φαίνεται να δίδεται καταρχήν έμφαση ορθώς στην Επ. Πρ. 4γ και ακολούθως στην 4ε. Ενίσχυση από το ΕΠ ΥΜΠΕΡΑΑ είναι εμφανέστατα αναγκαία. Στο Θ.Σ. 5. με 7,20 %, εντοπίζεται πρόθεση για παρεμβάσεις κυρίως μόνο στην Επ. Πρ. 5β. Στο Θ.Σ. 6 αποδίδεται 11,77% των πόρων, ορθά. Στο Θ.Σ. 7, όπως έχει ήδη αναλυθεί, αποδίδεται μεγάλο μερίδιο των συνολικών πόρων (34,9720%). Στο Θ.Σ. 8 αποδίδεται 1,19%, προφανώς αναντίστοιχα προς τις ανάγκες και με προφανή την αναγκαιότητα ισχυρότατης παράλληλης στήριξης από το ΕΠΑΑΔΕΔΒΜ. Στο Θ.Σ. 9 αποδίδεται σχεδόν 17,47%% των πόρων, κατά τα 4/5 στην Επενδυτική Προτεραιότητα (9α) Στο Θ.Σ. 10 αποδίδεται μόνο 2,98% των πόρων, με προφανή την αναγκαιότητα στήριξης από το ΕΠΑΑΔΕΔΒΜ.

Αναδεικνύεται λοιπόν η αναντιστοιχία πόρων και «αναπτυξιακών» αναγκών, η ανάγκη επικέντρωσης των παρεμβάσεων του ΠΕΠ σε αυτές με τη μεγαλύτερη δυνατή προστιθέμενη αξία και συνέργεια σε τοπικό επίπεδο αλλά και η περιορισμένη συμμετοχή του Περιφερειακού ΕΠ στην επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων και των στόχων της Στρατηγικής Ε2020. Αυτό αποτυπώνεται σε επίπεδο Σχεδίου Αξιολόγησης, με τη συνένωση Θεματικών Στόχων του ΕΠ στους βασικούς τομείς παρέμβασης του Προγράμματος στο πλαίσιο των προτεινόμενων αξιολογήσεων Α4, Α5, Α6 και Α7 ώστε να δημιουργείται «ικανή» ύλη για αξιολόγηση των

επιπτώσεων. Επίσης, θα εξετασθεί το ενδεχόμενο οι θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων (A4, A5, A6 και A7) να συμπεριλάβουν στο πεδίο αναφοράς τους και τα αποτελέσματα από τις παρεμβάσεις των ΤΕΠ που θα υλοποιηθούν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Ακόμα, στην εκ των προτέρων αξιολόγηση διατυπώνονται προβληματισμοί για το πρότυπο που υποχρεούται να ακολουθήσει το Πρόγραμμα, το οποίο είναι εξαιρετικά δεσμευτικό. Θέτει περιορισμούς στη διαπραγμάτευση κάθε ζητήματος και, το κυριότερο, υποχρεώνει την Περιφέρεια να σχεδιάσει όχι το πρόγραμμα για την ανάπτυξη της όπως το κρίνει σκόπιμο και εφικτό για την περίοδο 2014-2020, αλλά το πρόγραμμα δια του οποίου η Περιφέρεια θα συμβάλλει, στην ίδια περίοδο, στην επίτευξη των ευρωπαϊκής εμβέλειας στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020». **Κατά συνέπεια, στόχοι και μέσα και αναμενόμενα αποτελέσματα που θα αξιολογούνταν ως θετικά υπό το πρίσμα της ανάπτυξης της Περιφέρειας, κινδυνεύουν να αξιολογηθούν ως λιγότερο θετικά ή ως μη συναφή ως προς την ευρωπαϊκή στόχευση που τίθεται ως αναγκαστική στόχευση σε όλα τα Προγράμματα.** Επισημαίνεται από τον Αξιολογητή πως η Περιφέρεια είχε καταρτίσει δύο προσχέδια Περιφερειακής Στρατηγικής στα οποία ανέλυε εξαντλητικά τις προκλήσεις και πρότεινε αρκετά διεξοδικά τα αντίστοιχα μέτρα αντιμετώπισης, υπό τη συνολική οπτική της ανάπτυξης της Περιφέρειας, ενώ στη τελική έκδοση του ΕΠ υποχρεώθηκε είτε να «συνοψίσει» τα πάντα σε ένα ουσιαστικά «μερικό» ΠΕΠ είτε να επιλέξει τι θα ενταχθεί στο ΠΕΠ γνωρίζοντας όμως ότι δεν έχει άλλα μέσα πολιτικής για τις υπόλοιπες συνιστώσες της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής της.

Τα πορίσματα της εκ των προτέρων αξιολόγησης, θέτουν ουσιαστικά τις προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν από τις προτεινόμενες αξιολογήσεις που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020.

Παράλληλα, θα πρέπει να επισημανθεί πως στην ΠΠ 2007-13 και σαν αποτέλεσμα της δομής των προγραμμάτων αλλά και των διαδικασιών εκχώρησης αρμοδιοτήτων, η Διαχειριστική Αρχή «απέιχε» για μια προγραμματική περίοδο από την υλοποίηση δράσεων ΕΚΤ (Κανονιστική υποχρέωση για μονο-ταμειακά προγράμματα) αλλά και την υλοποίηση δράσεων ΕΤΑΚ, ΤΠΕ και Ενίσχυση ΜΜΕ των οποίων η διαχείριση έγινε κεντρικά. Η ανάγκη για αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και των επιπτώσεων των σχετικών παρεμβάσεων είναι λοιπόν προφανής κι εύλογη για την προσαρμογή της υλοποίησης στους παράγοντες επιτυχίας ή αποτυχίας στην υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Η παραδοχές αυτές αποτελούν το πλαίσιο επιλογής των προτεινόμενων αξιολογήσεων που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης. Έτσι, επιλέγεται η εκπόνηση μιας συνολικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας – αποδοτικότητας της εφαρμογής των δράσεων / παρεμβάσεων του ΕΠ ενδιάμεσως της περιόδου εφαρμογής (A2) και μια αξιολόγηση της εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Χωρικής Προσέγγισης της Περιφέρειας (A3) η οποίες θα τροφοδοτήσουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων για ενδεχόμενη αναθεώρηση του Προγράμματος.

Με την ωρίμανση της υλοποίησης των δράσεων / παρεμβάσεων του προγράμματος, εκπονούνται θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων (A4, A5, A6, A7, A8) για την αποτύπωση των παραγόντων επιτυχίας / αποτυχίας και των αναγκών ανά τομέα που θα τροφοδοτήσουν το σχεδιασμό της νέας ΠΠ, καθώς και η Τελική Αξιολόγηση Αποτελεσματικότητας – αποδοτικότητας του ΕΠ (A9).

Αντίστοιχη διαδικασία ακολουθείται και στην αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος, μία ενδιάμεσως και μία στη λήξη του Προγράμματος.

Το Σύστημα Αξιολόγησης περιλαμβάνει τις βασικές αρχές από τις οποίες διέπεται η λειτουργία της Αξιολόγησης και τις βασικές διαδικασίες που θα εφαρμοστούν από τους αρμόδιους φορείς που εμπλέκονται στις αξιολογήσεις, προκειμένου να συντονιστεί αποτελεσματικά ο σχεδιασμός και η εκπόνηση ποιοτικών αξιολογήσεων. Παράλληλα, το σύστημα αξιολόγησης περιλαμβάνει την περιγραφή των υποστηρικτικών εργαλείων για την ενίσχυση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των φορέων που εμπλέκονται στα θέματα της Αξιολόγησης, καθώς και τη διάδοση των πορισμάτων των αξιολογήσεων και της ανταλλαγής απόψεων σε θέματα Αξιολόγησης.

3.1 Αρμοδιότητες και συντονισμός εμπλεκόμενων φορέων

Ο συντονισμός του σχεδιασμού, της εκπόνησης των αξιολογήσεων και της αξιοποίησης των συμπερασμάτων τους, καθώς και της κατάρτισης των Σχεδίων Αξιολόγησης των Προγραμμάτων, αποτελεί κύρια αρμοδιότητα της Μονάδας Σχεδιασμού και Αξιολόγησης της **ΕΥΣΣΑ**¹ και της Μονάδας Συντονισμού της Αξιολόγησης των δράσεων ΕΚΤ των ΕΠ της **ΕΥΣΕΚΤ**².

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), η ΕΥΣΣΑ συνεργάζεται με την ΕΥΣΕΚΤ, η οποία είναι αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της αξιολόγησης των ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, καθώς και της αξιολόγησης της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ).

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του συντονισμού και προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η πληροφόρηση που παρέχεται από τις αξιολογήσεις είναι συστηματοποιημένη και ομογενοποιημένη, η ΕΥΣΣΑ και η ΕΥΣΕΚΤ σε συνεργασία προβαίνουν στις ακόλουθες ενέργειες:

- αποστέλλουν οδηγίες για την κατάρτιση των Σχεδίων Αξιολόγησης των Προγραμμάτων και παρακολουθούν την πρόοδο εφαρμογής τους,
- παρέχουν κατευθύνσεις σχετικά με το χρονοπρογραμματισμό και το είδος των αξιολογήσεων βάσει των απαιτήσεων των Κανονισμών και των κατευθυντήριων κειμένων, προκειμένου να εκπονηθούν αξιολογήσεις που θα συνεισφέρουν ουσιαστικά στην αποτελεσματική υλοποίηση των Προγραμμάτων,
- παρέχουν οδηγίες για τη διενέργεια των αξιολογήσεων, επεξεργάζονται τα πορίσματα των αξιολογήσεων και παρέχουν κατευθύνσεις σχετικά με την αναθεώρηση των Προγραμμάτων. Στο πλαίσιο αυτό συνεργάζονται με την ΕΥΣΕ³ και την ΕΥΚΕ⁴ στη βάση των αρμοδιοτήτων τους,
- καταρτίζουν ενιαίες κατευθύνσεις, προδιαγραφές και αξιολογικά ερωτήματα για αξιολογήσεις που αφορούν ομοειδείς δράσεις προκειμένου να εκπονηθούν με ενιαίο τρόπο και να παραχθούν συγκρίσιμα συμπεράσματα (κοινές δράσεις ΕΚΤ των ΕΠ, στρατηγική επικοινωνίας, στρατηγικές ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης, μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, έξυπνη εξειδίκευση),

¹ ΥΑ 69136/ΕΥΘΥ 627/10.07.2015, ΦΕΚ 1451/Β/10.07.2015

² ΥΑ 70313/ΕΥΘΥ 646/30.06.2015, ΦΕΚ 1467/Β/14.07.2015

³ ΥΑ 69136/ΕΥΘΥ 627/10.07.2015, ΦΕΚ 1451/Β/10.07.2015

⁴ ΥΑ 69135/ΕΥΘΥ626/22.06.2015, ΦΕΚ 1451/Β/10.07.2015

- αποστέλλουν οδηγίες για ενιαία αντιμετώπιση θεμάτων προκειμένου να μπορούν να συναχθούν συμπεράσματα σε εθνικό επίπεδο (π.χ. επίπεδο θεματικού στόχου, στρατηγική Ευρώπη 2020),
- μεριμνούν για την ποιότητα των αξιολογήσεων, για την αξιοποίηση των δεδομένων και πορισμάτων της αξιολόγησης του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων του,
- διοργανώνουν επιμορφωτικά σεμινάρια σε θέματα Αξιολόγησης για τα στελέχη των Διαχειριστικών Αρχών, κατά προτεραιότητα,
- διευκολύνουν την πρόσβαση στην πληροφορία και σε δεδομένα που απαιτούνται για τη διενέργεια αξιολογήσεων και για τα οποία απαιτούνται επιπρόσθετες ενέργειες σε επίπεδο ΕΑΣ.

Με σκοπό το συντονισμό και την αποτελεσματική μεταφορά εμπειριών και ανταλλαγή απόψεων σε θέματα Αξιολόγησης, συστήνεται το **Δίκτυο Αξιολόγησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020**, το οποίο συντονίζεται από την ΕΥΣΣΑ και η **Ειδική Υποεπιτροπή Αξιολόγησης για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ** (ΕΑΠΑΠ), η οποία συντονίζεται από την ΕΥΣΕΚΤ.

Η ΕΥΣΣΑ σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ, καταρτίζει το **Εθνικό Σχέδιο Αξιολόγησης** και συντονίζει κάθε ενέργεια που απαιτείται για την αντιμετώπιση των στρατηγικών θεμάτων που θα αξιολογηθούν σε εθνικό επίπεδο.

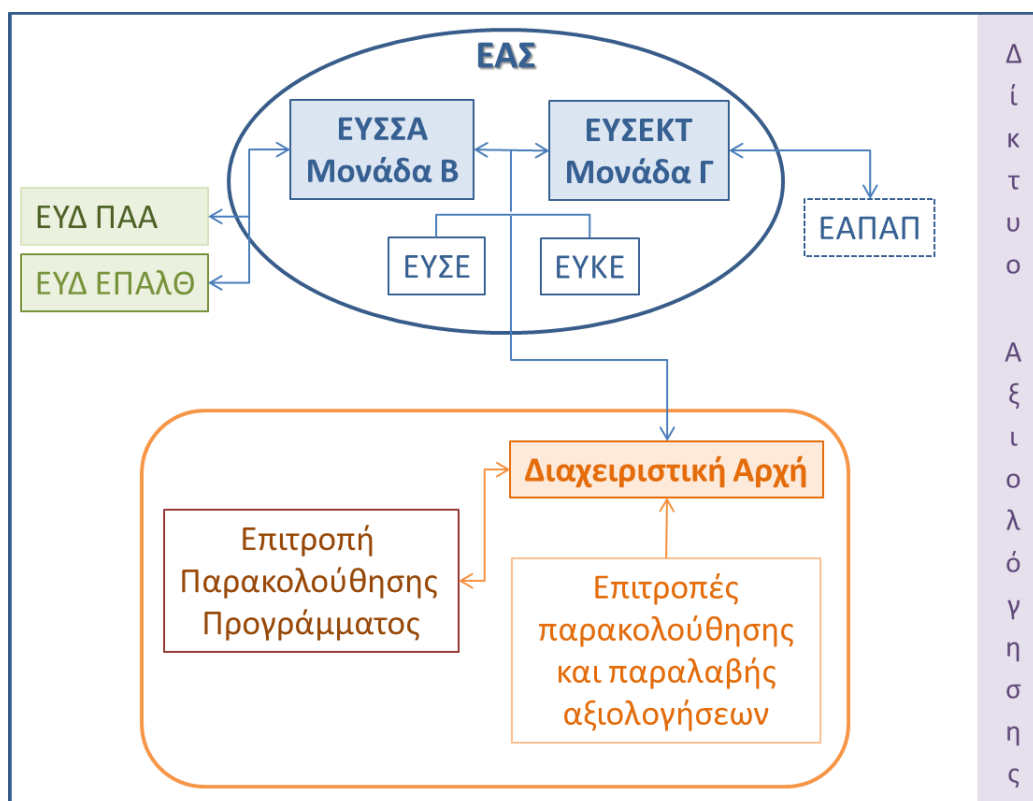
Η **Διαχειριστική Αρχή**⁵ είναι η αρμόδια υπηρεσία για την κατάρτιση του Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος, τη διενέργεια των αξιολογήσεων του Προγράμματος και την αξιοποίηση των συμπερασμάτων τους, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΑΣ. Οι αξιολογήσεις που διενεργούνται κατά την υλοποίηση του Προγράμματος, παρακολουθούνται από **επιτροπές παρακολούθησης και παραλαβής** που συγκροτούνται κυρίως από στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής. Για τον καλύτερο συντονισμό και την ομογενοποίηση του έργου των αξιολογήσεων (μεθοδολογίες, δείκτες κλπ), στις επιτροπές αυτές θα συμμετέχει ένας ή περισσότεροι εκπρόσωποι της ΕΑΣ, ανάλογα με το αντικείμενο και το είδος της αξιολόγησης. Η ΕΥΣΣΑ, όπου το κρίνει σκόπιμο, συμμετέχει με εκπρόσωπό της στις αξιολογήσεις επιπτώσεων των Προγραμμάτων. Η ΕΥΣΕΚΤ συμμετέχει στις οριζόντιες αξιολογήσεις και όπου το κρίνει σκόπιμο συμμετέχει σε μεμονωμένες αξιολογήσεις επιπτώσεων.

Η **Επιτροπή Παρακολούθησης** του Προγράμματος εξετάζει και εγκρίνει το Σχέδιο Αξιολόγησης που καταρτίζεται από τη Διαχειριστική Αρχή, καθώς και κάθε τροποποίησή του. Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει τις αξιολογήσεις του Προγράμματος, δύναται να υποβάλει παρατηρήσεις στη Διαχειριστική Αρχή και παρακολουθεί τα μέτρα που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα των παρατηρήσεών της.

Οι **Εταίροι** συμβάλλουν στη διαδικασία της Αξιολόγησης και στη διαμόρφωση και αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος με τη συμμετοχή τους στην Επιτροπή Παρακολούθησης. Για την ενίσχυση της διαδικασίας της διαβούλευσης, η Διαχειριστική Αρχή προβλέπει εύλογο χρονικό διάστημα για την αποστολή σχολίων από τους εταίρους-μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης κατά την κατάρτιση και αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης.

⁵ ΥΑ 32677/ΕΥΘΥ 332/23-03-2015, ΦΕΚ 716/Β/24-04-2015, όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ 517/ΕΥΘΥ 002/4-01-2016, ΦΕΚ 13/Β/12-01-2016

Σχήμα: Αρμόδιοι φορείς για θέματα Αξιολόγησης των Προγραμμάτων

3.2 Ρόλος εταιρών και ενδιαφερόμενων μερών

Βασικό στοιχείο της διαδικασίας Αξιολόγησης σε όλο τον κύκλο ζωής της, αποτελεί η ύπαρξη ενός πλαισίου διασφάλισης ποιότητας, καθώς συμβάλλει στην εκπόνηση υψηλής ποιότητας αξιολογήσεων, στην καλύτερη δυνατή χρήση των συμπερασμάτων τους και τη μεγαλύτερη δυνατή διάδοση των αποτελεσμάτων σε όλους τους χρήστες.

Το πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας για τις αξιολογήσεις διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες βασικές αρχές:

Διαφάνεια

Η διαφάνεια ενισχύει την εμπιστοσύνη προς τους φορείς που διενεργούν τις αξιολογήσεις και διαμορφώνει τις κατάλληλες συνθήκες για να ωθήσει τους εμπλεκόμενους να λάβουν υπόψη τους τα συμπεράσματα και τις συστάσεις κάθε αξιολόγησης. Για το λόγο αυτό όλες οι αξιολογήσεις θα δημοσιοποιούνται και θα είναι προσβάσιμες στο ευρύ κοινό.

Στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, η αρχή της διαφάνειας ενισχύεται μέσω των ακόλουθων ενεργειών:

- Δημοσιοποίηση του κάθε φορά εγκεκριμένου Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής, το οποίο επανεξετάζεται σε ετήσια βάση προκειμένου να προσαρμόζεται στις νέες ανάγκες.
- Δημοσιοποίηση των όρων της προκήρυξης κάθε αξιολόγησης στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής.

- Δημοσιοποίηση όλων των αξιολογήσεων του Προγράμματος στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής, συνοδευόμενες από επιτελικές περιλήψεις σε απλή γλώσσα, στα ελληνικά και στα αγγλικά.
- Δημοσιοποίηση στην ιστοσελίδα της ΕΥΣΕΚΤ των αξιολογήσεων οι οποίες διενεργούνται από την ΕΥΣΕΚΤ, τις Διαχειριστικές Αρχές, τους Ενδιάμεσους Φορείς και τους Δικαιούχους των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.
- Ανάρτηση στην εσωτερική πλατφόρμα ΔΙΑΥΛΟ των τελικών παραδοτέων των αξιολογήσεων για την ενημέρωση των Εταίρων του Προγράμματος σχετικά με τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων.
- Ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ 2014-2020 των αξιολογήσεων που θα διενεργηθούν στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Αξιολόγησης.

Αντικειμενικότητα

Η αντικειμενικότητα όσον αφορά στην αξιολόγηση καθορίζεται από το βαθμό **αμεροληψίας** και **ανεξαρτησίας** των εμπλεκόμενων στη διαδικασία αξιολόγησης. Η αμεροληψία αφορά στη μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων και η ανεξαρτησία αφορά στην έλλειψη εξάρτησης από την αναθέτουσα αρχή. Η αρχή της αντικειμενικότητας βελτιώνει την ποιότητα της αξιολόγησης και ενισχύει την εμπιστοσύνη των χρηστών ως προς την εγκυρότητα και αξιοπιστία των ευρημάτων της.

Οι αξιολογήσεις που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης εκπονούνται κυρίως από εξωτερικούς αξιολογητές, οι οποίοι θα πρέπει με αμερόληπτο τρόπο να κάνουν εκτιμήσεις στη βάση ενδείξεων και αξιόπιστων δεδομένων, χωρίς αφενός να υφίσταται εξωτερικές παρεμβάσεις και επιρροές και αφετέρου να μην περιορίζεται η ατομική ελευθερία έκφρασής τους. Παράλληλα, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα όσον αφορά στη μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων από πλευράς του αξιολογητή πριν την εκπόνηση κάθε αξιολόγησης.

Από την πλευρά της Διαχειριστικής Αρχής, η αρχή της αντικειμενικότητας προϋποθέτει ότι:

- οι εξωτερικοί αξιολογητές έχουν πλήρη πρόσβαση σε όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες,
- οι εξωτερικοί αξιολογητές έχουν πλήρη αυτονομία στην καταγραφή των ευρημάτων και τη διατύπωση των σχετικών πορισμάτων,
- ο υπεύθυνος για την κατάρτιση και τροποποίηση της στρατηγικής επικοινωνίας του Προγράμματος, δε συμμετέχει σε επιτροπές παρακολούθησης και παραλαβής έργων που αφορούν στην αξιολόγηση της στρατηγικής επικοινωνίας του Προγράμματος.

Ήθος

Σε όλο τον κύκλο ζωής μίας αξιολόγησης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ηθικά ζητήματα που ενδέχεται να προκύψουν. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα κατά τη συγγραφή των όρων προκήρυξης κάθε αξιολόγησης για τη συμπερίληψη των ακόλουθων στοιχείων:

- Σαφή περιγραφή της λογικής, του σκοπού και του περιεχομένου της αξιολόγησης, των βασικών αξιολογικών ερωτημάτων, της ενδεχόμενης προτιμητέας μεθόδου αξιολόγησης και όλων των θεμάτων που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, προκειμένου οι δυνητικοί αξιολογητές να ενημερωθούν κατάλληλα για το τι απαιτείται από αυτούς, ώστε να σταθμίσουν τους **δεοντολογικούς κινδύνους** που ενδέχεται να προκύψουν.

- Σαφή αναφορά στην **τήρηση εχεμύθειας**, δηλαδή στη δέσμευση κάθε αξιολογητή να παραμείνουν εμπιστευτικά τα στοιχεία και τα ευρήματα της αξιολόγησης μέχρι και την οριστική παραλαβή της.
- Σαφής αναφορά και πρόβλεψη δέσμευσης του αξιολογητή για την τήρηση των αρχών **ασφάλειας των πληροφοριών** και τις διατάξεις που θεσπίζονται σχετικά με την **προστασία των προσωπικών δεδομένων** και το σεβασμό των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας όλων όσων εμπλέκονται σε κάθε αξιολόγηση.

Ποιότητα

Η ποιότητα κάθε αξιολόγησης εξασφαλίζεται σε δύο επίπεδα: κατά τη σύνταξη των τευχών προκήρυξης κάθε αξιολόγησης και κατά την παραλαβή των παραδοτέων κάθε αξιολόγησης.

Στην πρώτη περίπτωση, είναι αναγκαίο να εξειδικευτούν κατάλληλα τα **κριτήρια επιλογής των αναδόχων** ανάλογα με τις ανάγκες και το είδος κατά τη σύνταξη των όρων της προκήρυξης κάθε αξιολόγησης. Αναλυτικές προϋποθέσεις συμμετοχής και κριτήρια επιλογής θα περιγραφούν στους όρους των προκηρύξεων βάσει οδηγιών της ΕΑΣ, και σύμφωνα με το Ν.4412/8-8-2016 και τις υπόλοιπες σχετικές διατάξεις, όπως κάθε φορά ισχύουν.

Στη δεύτερη περίπτωση, είναι αναγκαίο να τεθούν ελάχιστες προϋποθέσεις διασφάλισης ποιότητας των παραδοτέων κάθε αξιολόγησης και την υποστήριξη του έργου των επιτροπών παρακολούθησης και παραλαβής των αξιολογήσεων. Για το σκοπό αυτό, θα καταρτιστεί από την ΕΥΣΣΑ και την ΕΥΣΕΚΤ **λίστα κριτηρίων ελέγχου ποιότητας των παραδοτέων** των αξιολογήσεων, η οποία θα πρέπει να ενσωματωθεί και στο τεύχος προκήρυξης κάθε αξιολόγησης. Τα κριτήρια αυτά μπορεί ενδεικτικά να αφορούν στην αξιοπιστία των δεδομένων, στην επάρκεια αντιμετώπισης των απαιτήσεων της αξιολόγησης, στην αντικειμενικότητα των συμπερασμάτων και στη χρησιμότητα των συστάσεων.

Χρησιμότητα

Προκειμένου οι αξιολογήσεις να έχουν χρησιμότητα θα πρέπει να εστιάζουν σε συγκεκριμένες ομάδες χρηστών (π.χ. Διαχειριστική Αρχή, Δικαιούχοι, Επιτροπή Παρακολούθησης, ομάδες ωφελουμένων κλπ) και να παρέχουν κατάλληλη και κατανοητή πληροφορία που να ανταποκρίνεται σε θέματα που τους ενδιαφέρουν. Ειδικότερα, τα πορίσματα των αξιολογήσεων δύναται να χρησιμοποιηθούν από τη Διαχειριστική Αρχή για την αναθεώρηση του Προγράμματος, του σχεδιασμού των νέων παρεμβάσεων και την προετοιμασία του νέου Προγράμματος και να υποστηρίξουν τους αρμόδιους λήψης αποφάσεων στη χάραξη πολιτικών. Περαιτέρω, η χρησιμότητα της αξιολόγησης έγκειται και στον τρόπο διάδοσης της πληροφορίας, η οποία θα πρέπει να παρουσιάζεται με τρόπο κατανοητό προς τους υπόλοιπους χρήστες, ώστε αυτοί να ενημερώνονται και να χρησιμοποιήσουν κατάλληλα τα πορίσματα των αξιολογήσεων.

Η αρχή της χρησιμότητας ενισχύεται μέσω των ακόλουθων ενεργειών:

- προσδιορισμός και **τυποποίηση ομάδων χρηστών** στο πλαίσιο κάθε αξιολόγησης,
- **διάδοση συμπερασμάτων και συστάσεων** των αξιολογήσεων σε όλους τους χρήστες, στη βάση συγκεκριμένων προτάσεων από τον αξιολογητή ανά ομάδα χρηστών,
- **χρήση οροσήμων**, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι αξιολογήσεις υποβάλλονται έγκαιρα με βάση το σχέδιο αξιολόγησης και τις ανάγκες που προκύπτουν στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος.

3.3. Υποστηρικτικά εργαλεία σε θέματα Αξιολόγησης

Η ανάπτυξη ενός μηχανισμού ενίσχυσης της λειτουργίας της Αξιολόγησης και υποστήριξης των αρμόδιων φορέων σε θέματα Αξιολόγησης, αποτελεί βασικό στοιχείο διαμόρφωσης ενός αποτελεσματικού συστήματος αξιολόγησης. Στο πλαίσιο αυτό, η υποστήριξη της διαδικασίας της Αξιολόγησης λαμβάνει χώρα σε δύο επίπεδα: στο επίπεδο της επιμόρφωσης/ κατάρτισης και στο επίπεδο της διάχυσης της πληροφόρησης.

Η ΕΥΣΣΑ και η ΕΥΣΕΚΤ με την υποστήριξη της ΜΟΔ ΑΕ, προκειμένου να ενισχυθούν οι ικανότητες των στελεχών των Διαχειριστικών Αρχών και των συντονιστικών υπηρεσιών σε θέματα Αξιολόγησης, διερευνούν τις ανάγκες επιμόρφωσης κατά τον κύκλο ζωής των αξιολογήσεων και συντονίζουν τη διενέργεια γενικών ή πιο εξειδικευμένων σεμιναρίων.

Στο πλαίσιο αυτό καταρτίζεται **ετήσιο πλάνο επιμόρφωσης** με συγκεκριμένη θεματολογία ανάλογα με τις διαπιστωμένες ανάγκες. Ομοίως, εξετάζονται οι ανάγκες κατάρτισης λοιπών εμπλεκόμενων φορέων, όπως των Ενδιάμεσων Φορέων, των Δικαιούχων, των μελών των Επιτροπών Παρακολούθησης κ.α. Η Διαχειριστική Αρχή διερευνά τις ανάγκες των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων και αποστέλλει τεκμηριωμένη πρόταση στις ΕΥΣΣΑ/ ΕΥΣΕΚΤ, οι οποίες διαμορφώνουν ετήσιο πλάνο επιμόρφωσης, λαμβάνοντας υπόψη κατά προτεραιότητα τις προτάσεις των Διαχειριστικών Αρχών και το χρονοπρογραμματισμό των αξιολογήσεων.

Η επιμόρφωση έχει ως στόχο τη δημιουργία μιας κοινής αντίληψης σε θέματα αξιολόγησης, την ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων, την περαιτέρω κατάρτιση και εξειδίκευση των εμπλεκόμενων μερών, την ανταλλαγή απόψεων και καλών πρακτικών, προκειμένου να εξασφαλισθούν οι πλέον κατάλληλοι όροι και προϋποθέσεις για την αποτελεσματική διεξαγωγή των αξιολογήσεων.

Τα πεδία επιμόρφωσης που αναδείχτηκαν από την πρώτη καταγραφή των αναγκών των Διαχειριστικών Αρχών είναι:

- η επιλογή των κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων και τεχνικών ανάλογα με το αντικείμενο της αξιολόγησης,
- η διαμόρφωση των αξιολογικών ερωτημάτων,
- η συγγραφή των όρων της προκήρυξης,
- η παρακολούθηση και παραλαβή ποιοτικών αξιολογήσεων,
- η ενσωμάτωση των πορισμάτων της αξιολόγησης στα προγράμματα.

Συγκεκριμένα για τη Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, η αρμοδιότητα αξιολόγησης του Προγράμματος έχει ανατεθεί με σχετική ΥΑ στην Μονάδα Α1 Προγραμματισμού κι Αξιολόγησης Προγράμματος. Η Μονάδα Α1 στελεχώνεται από τέσσερα (4) άτομα, με πολυετή εμπειρία κι εξειδίκευση στα ζητήματα της αξιολόγησης ολοκληρωμένων προγραμμάτων αλλά και έργων. Ενδεικτικά αναφέρουμε: την συμμετοχή σε ομάδες έργου αξιολόγησης Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και Τομεακών Προγραμμάτων το Α' και Β' ΚΠΣ (1994-99), τη συμμετοχή στην ομάδα εργασίας της Υπουργείου Οικονομίας για την επεξεργασία των όρων προκήρυξης του έργου Συμβούλων Αξιολόγησης της προγραμματικής περιόδου 2000-2006, τη συμμετοχή στελεχών στο δίκτυο Αξιολόγησης της ΕΑΣ από την προγραμματική περίοδο 2007-2013 και μέχρι σήμερα, την συμμετοχή στα Συνέδρια Αξιολόγησης που διοργανώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τη συμμετοχή σε σεμινάρια αξιολόγησης για μεταφορά τεχνογνωσίας σε νέα κράτη-μέλη, τη συμμετοχή σε Επιτροπές Παραλαβής έργου Αξιολόγησης από το 2002, κ.α.

Βέβαια, οι αυξημένες απαιτήσεις της αξιολόγησης στη νέα προγραμματική περίοδο, αλλά και το δυναμικό επιστημονικό περιβάλλον που την τροφοδοτεί, επιβάλλει την συνεχή ενημέρωση αναφορικά με τα μεθοδολογικά εργαλεία και τις τεχνικές, τη συγγραφή των όρων της προκήρυξης, την παρακολούθηση και την παραλαβή ποιοτικών αξιολογήσεων και την ενσωμάτωση των πορισμάτων στα προγράμματα.

Στο επίπεδο της διάδοσης της πληροφορίας, το Δίκτυο Αξιολόγησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 και η Ειδική Υποεπιτροπή Αξιολόγησης για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ (ΕΑΠΑΠ), αποτελούν τα βασικά εργαλεία μεταφοράς εμπειριών και ανταλλαγής απόψεων σε θέματα Αξιολόγησης. Τα δύο Δίκτυα αποτελούν διαύλους επικοινωνίας μεταξύ του ΕΤΠΑ/ΤΣ και του ΕΚΤ.

Στο **Δίκτυο Αξιολόγησης** των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 συμμετέχουν εκπρόσωποι των λοιπών Ειδικών Υπηρεσιών της Εθνικής Αρχής Συντονισμού (ΕΥΣΕ, ΕΥΘΥ, ΕΥΟΠΣ, ΕΥΚΕ, ΕΥΣΕΚΤ), εκπρόσωποι των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 (ΠΕΠ, ΤΕΠ, Προγράμματα ΕΕΣ, Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, Ε.Π. Θάλασσας και Αλιείας), εκπρόσωποι των Επιτελικών Δομών ΕΣΠΑ των Υπουργείων ή άλλων υπηρεσιών τους, εκπρόσωποι των Περιφερειακών Επιτροπών Αναπτυξιακού Σχεδιασμού ΕΣΠΑ, και εκπρόσωποι των Αρχών που σχεδιάζουν ή/ και υλοποιούν τις συγκεκριμένες πρωτοβουλίες. Στις συνεδριάσεις του Δικτύου προσκαλούνται να συμμετάσχουν (χωρίς να είναι μέλη του Δικτύου) εκπρόσωποι των αρμοδίων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ είναι δυνατό να συμμετέχουν επίσης (ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά) και ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, Κοινωνικοοικονομικοί Εταίροι, επιμελητήρια, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, ερευνητικά κέντρα, παρατηρητήρια και ειδικοί εμπειρογνώμονες.

Κύριο έργο του Δικτύου Αξιολόγησης είναι:

- η διαβούλευση για τη διαμόρφωση ενός πλαισίου αρχών, οι οποίες θα καλύπτουν όλα τα θέματα αξιολόγησης της Πολιτικής Συνοχής όπως μεθοδολογικά εργαλεία, δείκτες, σχέδια αξιολόγησης, καθώς και την πρόοδο, τα ευρήματα και τις συστάσεις των εκπονούμενων αξιολογήσεων, σύμφωνα με το Ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο.
- η ανταλλαγή και αξιοποίηση των εμπειριών και καλών πρακτικών που αντλούνται από την εκπόνηση των αξιολογήσεων και από τη συμμετοχή στα Δίκτυα Αξιολόγησης που λειτουργούν υπό την ευθύνη των αρμόδιων Γενικών Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η **Ειδική Υποεπιτροπή Αξιολόγησης** για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ (ΕΑΠΑΠ) αποτελεί γνωμοδοτικό όργανο και συστήνεται με ευθύνη της ΕΥΣΕΚΤ, στην οποία εισηγείται. Στην ΕΑΠΑΠ συμμετέχουν εκπρόσωποι της ΕΥΣΣΑ και των ΔΑ των ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, ενώ δύναται να προσκαλεστούν εκπρόσωποι των αρμοδίων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, Κοινωνικοοικονομικοί Εταίροι, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, ερευνητικά κέντρα, παρατηρητήρια και ειδικοί εμπειρογνώμονες. Βασικός ρόλος της ΕΑΠΑΠ:

- η μεταφορά τεχνογνωσίας σε θέματα αξιολόγησης Ανθρώπινων Πόρων/ΕΚΤ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ESF Evaluation Partnership) και άλλα Κράτη-Μέλη και τη διαμόρφωση μιας κοινής αντίληψης και κουλτούρας σε θέματα αξιολόγησης,
- η ανταλλαγή εμπειριών για την από κοινού επίλυση μεθοδολογικών ή και άλλων προβλημάτων ή ζητημάτων (π.χ. κοινές προδιαγραφές) που σχετίζονται με τις αξιολογήσεις στο πλαίσιο του ΕΚΤ και την πρόοδο των σχεδίων αξιολόγησης,
- η ενημέρωση από την ΕΥΣΕΚΤ για θέματα συντονισμού των θεμάτων που αφορούν στις αξιολογήσεις του ΕΚΤ.

Η ενότητα 4 - Μέρος Α περιλαμβάνει ένα συνοπτικό πίνακα (Πίνακας 1) όλων των αξιολογήσεων που θα πραγματοποιηθούν από την ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ, καθώς και των αξιολογήσεων που αφορούν σε παρεμβάσεις του ΕΠ αλλά θα εκπονηθούν οριζόντια από την ΕΥΣΕΚΤ και την ΕΥΔΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ στο πλαίσιο του Πλάνου Αξιολόγησης του ΕΣΠΑ και του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ, αντίστοιχα.

Στην ενότητα 4- Μέρος Β εμφανίζονται αναλυτικοί πίνακες (δελτία ταυτότητας) για κάθε επιμέρους αξιολόγηση που θα εκπονηθεί από την ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ (Πίνακας 2)

ΜΕΡΟΣ Α: Σύνοψη και χρονοπρογραμματισμός αξιολογήσεων

4.1 Συνοπτικός πίνακας

Πίνακας 1: Συνοπτικός πίνακας αξιολογήσεων ΕΠ ΠΚΜ

α/α	Τίτλος αξιολόγησης	Ενδεικτική ημερομηνία ολοκλήρωσης	Εκτιμώμενος π/υ (€)
A. Αξιολογήσεις που περιλαμβάνονται στο Πλάνο Αξιολόγησης του ΕΠ ΠΚΜ			
A0	Εκ των προτέρων αξιολόγηση	ολοκληρώθηκε	-
A1	Αξιολόγηση Ειδικών Στόχων Στρατηγικής Επικοινωνίας και μέσων για την υλοποίησή της	Νοέμβριος 2018	20.000
A2	Αξιολόγηση Αποτελεσματικότητας – Αποδοτικότητας Προγράμματος	Απρίλιος 2019	50.000
A3	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης	Απρίλιος 2019	20.000
A4	Αξιολόγηση παρεμβάσεων Καινοτομίας κι Επιχειρηματικότητας	Μάρτιος 2022	40.000
A5	Αξιολόγηση παρεμβάσεων Περιβάλλοντος	Μάρτιος 2022	40.000
A6	Αξιολόγηση παρεμβάσεων βασικών υποδομών και δικτύων	Μάρτιος 2022	30.000
A7	Αξιολόγηση παρεμβάσεων Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας	Μάρτιος 2022	40.000
A8	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης	Μάρτιος 2022	20.000

α/α	Τίτλος αξιολόγησης	Ενδεικτική ημερομηνία ολοκλήρωσης	Εκτιμώμενος π/υ (€)
A9	Τελική Αξιολόγηση Συνάφειας Αποτελεσματικότητας & Αποδοτικότητας Προγράμματος	Οκτώβριος 2022	40.000
A10	Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ ΠΚΜ	Οκτώβριος 2022	20.000
Β. Αξιολογήσεις που σχετίζονται με παρεμβάσεις του ΕΠ ΠΚΜ και περιλαμβάνονται σε λοιπά Σχέδια Αξιολόγησης (ΕΣΠΑ / ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ)			
B1	Αξιολόγηση των δράσεων του ΕΚΤ στο πλαίσιο του Θ.Σ.8 και της συμβολής τους στην Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης	Μάρτιος 2017	-
B2	Αξιολόγηση Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων Φιλοξενίας Κακοποιημένων γυναικών	Δεκέμβριος 2017	-
B3	Δράσεις εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	Φεβρουάριος 2019	-
B4	Παρεμβάσεις εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Μάρτιος 2021	-
B5	Αξιολόγηση παρεμβάσεων Δικτύου Προστασίας Υγείας του πληθυσμού (Health Safety Net) και δράσεων που έχει προτείνει το Υπ. Υγείας	Μάρτιος 2021	-

4.2 Χρονοδιάγραμμα

Λαμβάνοντας υπόψη τον κύκλο ζωής του προγράμματος, τις απαιτήσεις του Κανονισμού αναφορικά με τις Ετήσιες Εκθέσεις υλοποίησης του Προγράμματος, τις απαραίτητες πληροφορίες που σχετίζονται με την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης στα Προγράμματα, αλλά και στη βάση της προηγούμενης εμπειρίας υλοποίησης ολοκληρωμένων προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης και των αναγκών υποστήριξης στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για μια ενδεχόμενη αναθεώρηση του ΕΠ, οι προτεινόμενες αξιολογήσεις που αποτυπώνονται στο πλάνο αξιολόγησης συγκεντρώνονται γύρω από δυο βασικά χρονικά ορόσημα:

- **2019**

με αναφορά στις απαιτήσεις της Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης του 2019 (6/2019) και την εξέταση του πλαισίου επίδοσης του ΕΠ

- **2022**

με αναφορά στις απαιτήσεις της Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης του 2022 (5/2022) και της Έκθεσης Σύνοψης των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων (12/2022)

Έτσι, η αξιολόγηση με αύξοντα αριθμό A2 εξετάζει την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα όλων των ειδικών στόχων του Προγράμματος στη βάση της τρέχουσας υλοποίησης σε μια ενδιάμεση περίοδο εφαρμογής του Προγράμματος με στόχο να:

- τροφοδοτήσει την Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του 2019, στην βάση των στοιχείων της οποίας θα κριθεί και το πλαίσιο επίδοσης, και να
- αποτυπώσει τη δυνατότητα επίτευξης ή μη των στόχων του Προγράμματος, να διαπιστώσει τυχόν αστοχίες, αποκλίσεις και προβλήματα στην υλοποίηση για ώστε να αναληφθούν οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες ή/και οι κατάλληλες προσαρμογές στον προγραμματισμό μέσω της αναθεώρησης του ΕΠ, ώστε να αντανakλά τα πραγματικά δεδομένα της υλοποίησης και τις νέες ανάγκες / προκλήσεις που προέκυψαν εντωμεταξύ.

Η Αξιολόγηση με αύξοντα αριθμό A3 έχει τις ίδιες στοχεύσεις με την A2 ενώ θα αποτελέσει κι ένα εργαλείο αξιολόγησης των αστικών αρχών / ΕΦ σε σχέση με τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει στα σχετικά σύμφωνα συνεργασίας. Θα αποτελέσει εργαλείο λήψης αποφάσεων για την αντιμετώπιση τυχόν αστοχιών ή καθυστερήσεων στην υλοποίηση των ΟΧΕ ΒΑΑ του Προγράμματος.

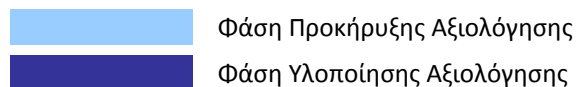
Οι θεματικές Αξιολογήσεις A4, A5, A6, A7 και A8 οι οποίες εστιάζουν στις επιπτώσεις από την υλοποίηση των παρεμβάσεων του ΕΠ σε επιμέρους τομείς, καθώς και η Αξιολόγηση A9 που αφορά στην τελική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας κι αποδοτικότητας του ΕΠ και την σύνοψη των συμπερασμάτων όλων των αξιολογήσεων, έχουν προγραμματιστεί έτσι ώστε να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες της Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης του έτους 2022 και της Έκθεσης Σύνοψης των αποτελεσμάτων και της Τελικής έκθεσης κλεισίματος (2025).

Σε ότι αφορά την Στρατηγικής Επικοινωνίας του Προγράμματος, προγραμματίζονται δυο Αξιολογήσεις (A1, A10), η πρώτη στο μέσον της περιόδου υλοποίησης και η δεύτερη στο κλείσιμο της προγραμματικής περιόδου. Η A1 για να διαπιστώσει την ορθότητα και εγκυρότητα των ειδικών στρατηγικών επιλογών επικοινωνίας και να προτείνει ενδεχομένως τις απαραίτητες προσαρμογές. Η A10 για να αποτιμήσει την αποτελεσματικότητα των δράσεων πληροφόρησης κι επικοινωνίας ανά στοχοθετούμενο κοινό.

Ακολουθεί διαγραμματική αποτύπωση του χρονοδιαγράμματος.

Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Αξιολογήσεων Προγράμματος

Αξιολόγηση	Προκήρυξη	Σύμβαση	Ολοκλήρωση	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A0	Πραγματοποιήθηκε									
A1	Οκτ-17	Φεβ-18	Νοε-18							
A2	Ιαν-18	Μαϊ-18	Απρ-19							
A3	Ιουν-18	Οκτ-18	Απρ-19							
A4	Νοε-20	Μαρ-21	Μαρ-22							
A5	Νοε-20	Μαρ-21	Μαρ-22							
A6	Νοε-20	Μαρ-21	Μαρ-22							
A7	Νοε-20	Μαρ-21	Μαρ-22							
A8	Νοε-20	Μαρ-21	Μαρ-22							
A9	Φεβ-21	Οκτ-21	Οκτ-22							
A10	Ιουν-21	Ιαν-22	Οκτ-22							

ΜΕΡΟΣ Β: Ανάλυση αξιολογήσεων

Για κάθε αξιολόγηση που περιλαμβάνεται στο συνοπτικό πίνακα 1 – Μέρος Α, γίνεται ανάλυση κάθε αξιολόγησης και συμπληρώνεται και το δελτίο ταυτότητας κάθε αξιολόγησης (Πίνακας 2).

Πίνακας 2: Δελτία ταυτότητας αξιολογήσεων

α/α	A1
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση Ειδικών Στόχων Στρατηγικής Επικοινωνίας και μέσων για την υλοποίησή της
Αντικείμενο αξιολόγησης	Στρατηγικές Επιλογές και Μέτρα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας
Περιεχόμενο	Ορθότητα και εγκυρότητα Στρατηγικών Επιλογών Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας
Κριτήριο αξιολόγησης	Συμμετοχή στις προκηρυσσόμενες δράσεις (δικαιούχοι, δυνητικοί δικαιούχοι, ωφελούμενοι) Αναγνωρισιμότητα της πολιτικής, του επιχειρησιακού προγράμματος, των πράξεων και του ρόλου των Ταμείων και της Ένωσης (ευρύ κοινό, ΜΜΕ)
Ερωτήματα αξιολόγησης	Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα θέματα προς διερεύνηση: <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρισιμότητα ΕΣΠΑ, πολιτικής, ΕΠ, πράξεων, ρόλου Ταμείων και Ένωσης (ευρύ κοινό, ΜΜΕ) • Βαθμός επίγνωσης/κατανόησης στόχων, περιεχομένου πράξεων ΕΠ ΕΣΠΑ (όλοι) • Τήρηση υποχρεώσεων δημοσιότητας & πληροφόρησης (δικαιούχοι) • Πηγές πληροφόρησης πράξεων και προγραμμάτων του ΕΣΠΑ (ωφελούμενοι, δυνητικοί δικαιούχοι, ΜΜΕ) • Επάρκεια ενημέρωσης σχετικά με τις δράσεις/πράξεις (ωφελούμενοι, δικαιούχοι, ΜΜΕ) • Προσωπική συμμετοχή ή ενδιαφέρον (ευρύ κοινό, ωφελούμενοι, δυνητικοί δικαιούχοι) • Αντιλαμβανόμενο όφελος (ευρύ κοινό, ωφελούμενοι, ΜΜΕ)
Μέθοδος	Αποτίμηση ενεργειών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας (με επιτόπια έρευνα σε δικαιούχους & δυνητικούς δικαιούχους, ερωτηματολόγια, κλπ) Έρευνες κοινού (ποιοτικές και ποσοτικές) Έρευνες ειδικών κατηγοριών κοινού (για δημοσιογράφους,

	επιχειρήσεις, δράσεις ΕΚΤ κλπ)
Δεδομένα	Δείκτες Υλοποίησης (πχ. αριθμός δράσεων/εργαλείων κ.α.) Δείκτες Αποτελέσματος (πχ. αριθμός συμμετεχόντων σε ημερίδες, GRP's, δελτία τύπου κ.α.) Δείκτες Επίπτωσης (πχ. μετρήσιμες αλλαγές βαθμού αναγνωρισιμότητας, μετρήσιμες αλλαγές αντίληψης ωφέλειας, μετρήσιμες αλλαγές αποτελεσματικότητας επιλεγμένων μέσων/εργαλείων)
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: Οκτώβριος 2017 Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Φεβρουάριος 2018 Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Νοέμβριος 2018
Εκτιμώμενος π/υ	20.000 €

α/α	A2
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση Αποδοτικότητας - Αποτελεσματικότητας Προγράμματος
Αντικείμενο αξιολόγησης	Σκοπός της αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί κατά πόσο επιτυγχάνονται οι στόχοι που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελέσματος, κατά πόσο η επίτευξη αυτή είναι ικανοποιητική για την έγκαιρη επίτευξη των τιμών στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο ΕΠ και να εξεταστούν οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η καλή ή κακή πορεία προς την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελέσματος. Παράλληλα, σκοπός της αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί κατά πόσο οι υλοποιούμενες παρεμβάσεις υλοποιούνται αποδοτικά σε σχέση με το κόστος. Ειδική αναφορά - μελέτες περίπτωσης - θα γίνει στην βάση των κατευθύνσεων της ΕΥΣΕΚΤ για την αποτίμηση λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας και των Δομών άμεσης αντιμετώπισης της φτώχειας.
Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση αφορά στο σύνολο των ειδικών στόχων ανά ΑΠ του Προγράμματος και μελέτες περίπτωσης πράξεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, όπως παραπάνω (βλέπε αντικείμενο αξιολόγησης)
Κριτήριο	Αποδοτικότητα

αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι του ΕΠ σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων;</p> <p>Σε ποιους παράγοντες οφείλεται η επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελέσματος;</p> <p>Οι δράσεις που υλοποιήθηκαν ήταν αποδοτικές σε σχέση με το κόστος;</p> <p>Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός είναι κατάλληλος για την υλοποίηση του ΕΠ;</p>
Μέθοδος	<p>Theory based αξιολόγηση</p> <p>Βιβλιογραφική έρευνα</p> <p>Ανάλυση στοιχείων δεικτών εκροών και αποτελέσματος συστήματος παρακολούθησης</p> <p>Στατιστική ανάλυση</p>
Δεδομένα	Δείκτες εκροών και αποτελέσματος ΕΠ
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	<p>Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: Ιανουάριος 2018</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Μάιος 2018</p> <p>Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Απρίλιος 2019</p>
Εκτιμώμενος π/υ	50.000 €

α/α	A3
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Στόχος της αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των στόχων της ολοκληρωμένης χωρικής στρατηγικής του ΕΠ μέσω του πλαισίου ανάπτυξης των παρεμβάσεων ΟΧΕ - ΒΑΑ. Στο πλαίσιο αυτό θα αξιολογηθούν ενδεικτικά οι διαδικασίες προετοιμασίας και σχεδιασμού, οι τρόποι και οι προϋποθέσεις επιλογής των περιοχών ΟΧΕ και υλοποίησης των παρεμβάσεων καθώς και η προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν βάσει μίας στρατηγικής ΟΧΕ σε σχέση με</p>

	μεμονωμένες αντίστοιχες παρεμβάσεις. Παράλληλα θα πρέπει να αξιολογηθεί η συνάφεια των στρατηγικών ΟΧΕ με τους στόχους του ΕΠ καθώς και οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η επιτυχία ή αποτυχία της υλοποίησης.
Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση αφορά στην ολοκληρωμένη χωρική στρατηγική του ΕΠ μέσω της υλοποίησης των στρατηγικών ΟΧΕ ΒΑΑ που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ και στη συμβολή των ΟΧΕ στους στόχους του ΕΠ.
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Αποδοτικότητα Συνάφεια, Προστιθέμενη αξία
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p><u>Ενδεικτικά ερωτήματα που αφορούν στην ολοκληρωμένη χωρική στρατηγική του ΕΠ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Πώς αξιολογούνται οι διαδικασίες εφαρμογής ΟΧΕ, από την επιλογή των περιοχών μέχρι και την υλοποίηση των δράσεων; • Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της επιλογής χρήσης του εργαλείου ΟΧΕ σε σχέση με την υλοποίηση ανάλογων δράσεων εκτός ΟΧΕ για κάθε στρατηγική ΟΧΕ; • Πώς διασφαλίστηκε η ενεργή συμμετοχή των εμπλεκόμενων μερών στην κατάρτιση της στρατηγικής ΟΧΕ - ΒΑΑ; <p><u>Ενδεικτικά ερωτήματα που αφορούν στις στρατηγικές ΟΧΕ-ΒΑΑ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Διασφαλίζεται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων των στρατηγικών ΟΧΕ - ΒΑΑ κατά την υλοποίηση; • Ο τρόπος εφαρμογής της ΟΧΕ - ΒΑΑ, από τον ΕΦ, ήταν επαρκής; Ποια τα προβλήματα, πως θα πρέπει να αντιμετωπιστούν; • Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι των στρατηγικών ΟΧΕ - ΒΑΑ, που τέθηκαν στα Σχέδια Δράσης, σε επίπεδο δεικτών εκρών κι αποτελεσμάτων; • Οι δράσεις που επιλέγονται είναι αποδοτικές ως προς το κόστος; • Πώς συνέβαλαν οι δείκτες του σχεδίου δράσης των ΟΧΕ ΒΑΑ στους δείκτες εκρών και αποτελέσματος του ΕΠ;
Μέθοδος	Theory based αξιολόγηση Ανάλυση στοιχείων δεικτών εκρών και αποτελέσματος συστήματος παρακολούθησης και έρευνες πεδίου
Δεδομένα	<p><u>Δείκτες εκρών και αποτελέσματος του ΕΠ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με ολοκληρωμένες στρατηγικές αστικής ανάπτυξης • Μέγιστος αριθμός ημερών με μέση ημερήσια τιμή ΑΣ10 μεγαλύτερη από 50 mg/m³ που καταγράφεται στο σταθμό με τη δυσμενέστερη επίδοση κατ' έτος <p><u>Δείκτες στρατηγικών ΟΧΕ - ΒΑΑ</u></p>

	Οι ενδεχόμενες ανάγκες για νέα δεδομένα θα προκύψουν μετά την οριστικοποίηση των στρατηγικών ΟΧΕ - ΒΑΑ.
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: Ιούνιος 2018 Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Οκτώβριος 2018 Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Απρίλιος 2019
Εκτιμώμενος π/υ	20.000 €

α/α	A4
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση παρεμβάσεων Έρευνας - Καινοτομίας - Επιχειρηματικότητας
Αντικείμενο αξιολόγησης	Η συγκέντρωση, επεξεργασία και παρουσίαση με αξιολογικό τρόπο, των δεδομένων και πληροφοριών που αφορούν τα αποτελέσματα και επιπτώσεις της εφαρμογής του ΕΠ (α) στην Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με έμφαση στην αξιοποίηση και την παραγωγή γνώσης και καινοτομίας, (β) στο δυναμικό καινοτομίας της ΠΚΜ (ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα) και τις αλληλεπιδράσεις του με την επιχειρηματικότητα και τη δημόσια διοίκηση, και (γ) στην επιστημονική και τεχνολογική εξειδίκευση της ΠΚΜ στον τομέα των ΤΠΕ και στα οφέλη από τη χρήση τους
Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση συνδέεται με τις παρεμβάσεις που εξυπηρετούν το σύνολο των ειδικών στόχων των Αξόνων Προτεραιότητας /Θεματικών Στόχων 1, 2 και 3 του ΕΠ. Διευκρινίζεται πως η αξιολόγηση των επιπτώσεων δεν αφορά στην αξιολόγηση της Στρατηγικής RIS της Περιφέρειας, αλλά στις δράσεις του ΕΠ που σχετίζονται με τη Στρατηγική RIS καθώς και στις λοιπές παρεμβάσεις (εκτός RIS) που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ειδικών στόχων του ΕΠ.
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα Συνάφεια Επίπτωση
Ερωτήματα	Ενδεικτικά ερωτήματα πάνω στα οποία θα πρέπει να βασιστεί η

αξιολόγησης	<p>αξιολόγηση δίνονται παρακάτω:</p> <p><u>Οριζόντια ερωτήματα:</u></p> <p>Η θέση της ΠΚΜ όσον αφορά τους βασικούς δείκτες Έξυπνης Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, σε σχέση με τους μ.ό. της ΕΕ28 αλλά και των λοιπών ελληνικών περιφερειών.</p> <p>Συνεισφορά του Προγράμματος στην απασχόληση, στους κλάδους της RIS3 και σε λοιπούς κλάδους έντασης γνώσης και τεχνολογίας.</p> <p>Συνεισφορά του προγράμματος στη διείσδυση και χρήση ΤΠΕ στην ΠΚΜ</p> <p><u>Για τον Άξονα Προτεραιότητας / Θεματικό Στόχο 01:</u></p> <p>Ποια η συνεισφορά του Προγράμματος στην ενδυνάμωση των περιφερειακών ερευνητικών δομών και υποδομών;</p> <p>Υπήρξε αύξηση εισροής νέας γνώσης στους οικονομικούς κλάδους έξυπνης εξειδίκευσης και στη περιφερειακή οικονομία γενικότερα;</p> <p>Που (ιδρύματα/ΜΜΕ/επιστημονικές περιοχές) κατευθύνθηκαν οι δημόσιοι πόροι όσον αφορά τις ΕΤΑΚ στην ΠΚΜ;</p> <p><u>Για τον Άξονα Προτεραιότητας / Θεματικό Στόχο 02:</u></p> <p>Ποια η συνεισφορά του Προγράμματος στην αύξηση της προσφοράς προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ;</p> <p>Ποιο το αποτέλεσμα των παρεμβάσεων του Προγράμματος σχετικά με τη ζήτηση και εφαρμογή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ;</p> <p>Ποια η συνεισφορά του Προγράμματος στη διάθεση ανοικτών δημόσιων δεδομένων από φορείς της δημόσιας διοίκησης; Ποια τα οφέλη και αποτελέσματα;</p> <p><u>Για τον Άξονα Προτεραιότητας / Θεματικό Στόχο 03:</u></p> <p>Υπήρξε αύξηση του αριθμού νεοϊδρυόμενων επιχειρήσεων; Σε ποιους τομείς;</p> <p>Ποιες οι επιπτώσεις του Προγράμματος στην ενίσχυση της εξειδίκευσης της περιφερειακής οικονομίας σε κλάδους με συγκριτικά πλεονεκτήματα. Πως μεταβλήθηκαν οι δείκτες ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των ΜΜΕ της ΠΚΜ;</p> <p>Ποια η συνεισφορά στην ενίσχυση της απασχόλησης επιστημονικού προσωπικού υψηλής εξειδίκευσης;</p> <p>Πρωθώθηκε η δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών στην ΠΚΜ; Ποια τα αποτελέσματα; υπάρχουν προβλήματα ή άλλα ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη;</p> <p>Ποια η συνεισφορά του Προγράμματος στη μείωση κόστους παραγωγής και διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών και την επίτευξη οικονομιών κλίμακας από τις ενισχυόμενες ΜΜΕ;</p>
Μέθοδος	<p>Theory based αξιολόγηση (θα διερευνηθεί η δυνατότητα εφαρμογής counterfactual αξιολόγησης)</p> <p>Συνεντεύξεις με φορείς / δικαιούχους</p>

	Συλλογή στοιχείων από τις προσδιοριζόμενες επίσημες πηγές
Δεδομένα	<p><u>Δείκτες Εκροών ΕΠ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών κέντρων ▪ Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη ▪ Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις ▪ Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη ▪ Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα ▪ Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν ενίσχυση για να εισάγουν νέα προϊόντα στην αγορά ▪ Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν ενίσχυση για να εισάγουν νέα προϊόντα στην εταιρεία ▪ Επιχειρήσεις που ενισχύθηκαν για να υιοθετήσουν καινοτομίες υποστηριζόμενες από ΤΠΕ ▪ Αριθμός δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών που αναβαθμίστηκαν <p><u>Δείκτες Αποτελέσματος:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Επιστημονικές Δημοσιεύσεις ανά έτος ▪ Δαπάνη E&A του τομέα επιχειρήσεων (σε σχέση με το περιφερειακό ΑΕΠ) ▪ Δαπάνη E&A του τομέα επιχειρήσεων (σε σχέση με το περιφερειακό ΑΕΠ) ▪ Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία των επιχειρήσεων ΤΠΕ ▪ Αριθμός ιδιωτών που αλληλεπιδρούν επιγραμματικά (online) με δημόσιες αρχές ▪ Αναλογία start-ups / νέων εταιρειών εντάσεως έρευνας και τεχνολογίας στους ενισχυόμενους κλάδους προς σύνολο νέων επιχειρήσεων ▪ Περιφερειακή Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) ▪ Εξαγωγές (εκτός πετρελαιοειδών)
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	<p>-Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: Νοέμβριος 2020</p> <p>-Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Μάρτιος 2021</p> <p>-Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Μάρτιος 2022</p>
Εκτιμώμενος	40.000 €

π/υ	
-----	--

α/α	A5
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση παρεμβάσεων Περιβάλλοντος
Αντικείμενο αξιολόγησης	Η συγκέντρωση, επεξεργασία και παρουσίαση με αξιολογικό τρόπο, των δεδομένων και πληροφοριών που αφορούν τα αποτελέσματα και επιπτώσεις της εφαρμογής του ΕΠ στην (α) υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς, (β) προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων και (γ) στην προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση συνδέεται με τις παρεμβάσεις και το σύνολο των ειδικών στόχων των Αξόνων Προτεραιότητας / Θεματικών Στόχων 4, 5 και 6 του ΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα Συνάφεια Επίπτωση
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Ενδεικτικά ερωτήματα πάνω στα οποία θα πρέπει να βασιστεί η αξιολόγηση δίνονται παρακάτω:</p> <p><u>Για τον Άξονα Προτεραιότητας / Θεματικό Στόχο 04:</u></p> <p>Ποια η συνεισφορά του Προγράμματος στην προώθηση της αξιοποίησης ΑΠΕ και ΣΗΘ σε δημόσια κτίρια και υποδομές;</p> <p>Ποιο το ύψος και τα αποτελέσματα των επενδύσεων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης δημόσιων κτιρίων;</p> <p>Ποιες οι επιπτώσεις του προγράμματος σε σχέση με την εξοικονόμηση ενέργειας και τη μείωση εκπομπών ρύπων;</p> <p>Ποια η συνεισφορά στην προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας; Υπήρξε βελτίωση του συστήματος αστικής κινητικότητας; Προωθήθηκε (και σε ποιο βαθμό) η διεύρυνση της χρήσης ήπιων μέσων μαζικής μεταφοράς και η ανάπτυξη νέων αστικών υποδομών ήπιας μετακίνησης;</p> <p><u>Για τον Άξονα Προτεραιότητας / Θεματικό Στόχο 05:</u></p> <p>Ενισχύθηκε και σε ποιο βαθμό η αποτελεσματικότητα στη διαχείριση του υδάτινου δυναμικού ποταμών και χειμάρρων και ο έλεγχος του κινδύνου που προκαλείται από ραγδαία φαινόμενα ή κλιματικές μεταβολές;</p> <p>Ποια τα αποτελέσματα των επενδύσεων για τη θωράκιση των</p>

	<p>ακτών από διαβρώσεις και από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας και για την προστασία των παράκτιων οικοσυστημάτων;</p> <p>Βελτιώθηκαν οι υποδομές, οι ανθρώπινοι πόροι και η ετοιμότητα των αρμοδίων φορέων στη διαχείριση καταστροφών και τη πρόληψη κινδύνων;</p> <p><u>Για τον Άξονα Προτεραιότητας / Θεματικό Στόχο 06:</u></p> <p>Ποια η συμβολή του ΕΠ στην προστασία και βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων;</p> <p>Ποια η συμβολή του Προγράμματος στην εφαρμογή των οικείων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών;</p> <p>Βελτιώθηκε η ποιότητα και διασφαλίστηκε η ποσότητα πόσιμου ύδατος; Επετεύχθη μακροπρόθεσμη διασφάλιση του υδάτινου ισοζυγίου;</p> <p>Συνέβαλε το πρόγραμμα στην προστασία και αειφορική ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων;</p> <p>Ποια η επίπτωση του προγράμματος στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας;</p> <p>Ποια η συνεισφορά του Προγράμματος στον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης αποβλήτων;</p>
Μέθοδος	<p>Theory-based ανάλυση</p> <p>Συνεντεύξεις με φορείς / δικαιούχους</p> <p>Συλλογή στοιχείων από τις προσδιοριζόμενες επίσημες πηγές</p>
Δεδομένα	<p><u>Δείκτες εκροών:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων ▪ Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου ▪ Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα ▪ Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης ▪ Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών ▪ Επιφάνεια οικοτόπων που λαμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης ▪ Δυναμικότητα επεξεργασίας στραγγισμάτων ΧΥΤΑ με καινοτόμες μεθόδους (m³/ημέρα) <p><u>Δείκτες Αποτελέσματος:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Κατανάλωση τελικής ενέργειας σε όλους τους τομείς, πλην του τομέα των μεταφορών ▪ Κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας στις μεταφορές ▪ Σύνολο πληθυσμού οικισμών που καλύπτονται από σύγχρονα συστήματα αντιπλημμυρικής προστασίας

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αριθμός Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων που διαθέτουν καλή οικολογική κατάσταση ▪ Αριθμός διανυκτερεύσεων σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ στην ΠΚΜ ▪ Περιοχές του δικτύου Natura 2000 για τις οποίες διασφαλίζεται η χρηστή διαχείριση ▪ Αριθμός ΧΥΤΑ στους οποίους το οργανικό φορτίο εκροής των στραγγιδίων υπερβαίνει τα 30 mg/lt
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	<p>-Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: Νοέμβριος 2020</p> <p>-Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Μάρτιος 2021</p> <p>-Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Μάρτιος 2022</p>
Εκτιμώμενος π/υ	40.000 €

α/α	A6
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση παρεμβάσεων βασικών Υποδομών και Δικτύων
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Η συγκέντρωση, επεξεργασία και παρουσίαση με αξιολογικό τρόπο, των δεδομένων και πληροφοριών που αφορούν τα αποτελέσματα και επιπτώσεις της εφαρμογής του Προγράμματος:</p> <p>(α) Στην προώθηση βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων,</p> <p>(β) στην προώθηση επενδύσεων σε υποδομές υγείας και κοινωνικές υποδομές,</p> <p>(γ) στην ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών εκπαίδευσης</p>
Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση συνδέεται με τις παρεμβάσεις και το σύνολο των ειδικών στόχων των Αξόνων Προτεραιότητας 7, και 10 καθώς και του Ε.Σ 9 ^ο 1 του Άξονα Προτεραιότητας 9Α του ΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Αποτελεσματικότητα</p> <p>Αποδοτικότητα</p> <p>Συνάφεια</p> <p>Επίπτωση</p>

<p>Ερωτήματα αξιολόγησης</p>	<p>Ενδεικτικά ερωτήματα:</p> <p><u>Για τον Άξονα Προτεραιότητας / Θεματικό Στόχο 07:</u></p> <p>Επιτεύχθηκε η βελτίωση της προσπελασιμότητας;</p> <p>Συνέβαλε το πρόγραμμα σε ολοκλήρωση και βελτίωση των διασυνδέσεων του δικτύου της περιοχής με τους κεντρικούς άξονες μεταφορών;</p> <p>Πρωθήθηκε η αξιοποίηση έξυπνων συστημάτων μεταφορών για τη διαχείριση της κυκλοφορίας και τη βελτίωση των μετακινήσεων; Ποια τα μακροπρόθεσμα οφέλη;</p> <p>Ποια η συνεισφορά του προγράμματος στη διείσδυση του φυσικού αερίου;</p> <p><u>Για τον Θεματικό Στόχο 09^A1:</u></p> <p>Ποια η συνεισφορά του προγράμματος στη βελτίωση και επέκταση των υποδομών και δομών υγείας; (έμφαση στην αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας φροντίδας και σε νέες ειδικές δομές υπηρεσιών υγείας)</p> <p>Ποιες οι επιπτώσεις του Προγράμματος από την στήριξη των υποδομών πρόνοιας για ευπαθείς ομάδες;</p> <p>Συνέβαλε το πρόγραμμα στη μείωση των ανισοτήτων στην κατανομή των δομών και υποδομών υγείας;</p> <p><u>Για τον Άξονα / Θεματικό Στόχο 10:</u></p> <p>Συνέβαλε το πρόγραμμα στην αναβάθμιση υποδομών τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης;</p> <p>Ποιες οι επιπτώσεις του προγράμματος στη βελτίωση του περιβάλλοντος και των συνθηκών μάθησης;</p>
<p>Μέθοδος</p>	<p>Theory based ανάλυση</p> <p>Συνεντεύξεις με φορείς / δικαιούχους</p> <p>Συλλογή στοιχείων από τις προσδιοριζόμενες επίσημες πηγές</p>
<p>Δεδομένα</p>	<p><u>Δείκτες Εκροών</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Συνολικό μήκος νέων οδών, εκ των οποίων: ΔΕΔ-Μ ▪ Συνολικό μήκος νέων οδών ▪ Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων ▪ Νέο δίκτυο παροχής φυσικού αερίου ▪ Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας ▪ Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης <p><u>Δείκτες αποτελέσματος</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ετήσια Κατανάλωση Ενέργειας από οχηματοχιλιόμετρα ▪ Πληθυσμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που εξυπηρετείται από τα αναβαθμισμένα δίκτυα

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ποσοστό του πληθυσμού που καλύπτεται από το δίκτυο του φυσικού αερίου ▪ Δυναμικότητα που προκύπτει από βελτιωμένες υποδομές υγείας ▪ Ποσοστό κάλυψης του πληθυσμού από υποδομές εκπαίδευσης
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	<p>-Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: Νοέμβριος 2020</p> <p>-Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Μάρτιος 2021</p> <p>-Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Μάρτιος 2022</p>
Εκτιμώμενος π/υ	30.000 €

α/α	A7
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση παρεμβάσεων Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας
Αντικείμενο αξιολόγησης	Η συγκέντρωση, επεξεργασία και παρουσίαση με αξιολογικό τρόπο, των δεδομένων και πληροφοριών που αφορούν τα αποτελέσματα και επιπτώσεις της εφαρμογής του Προγράμματος στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας - ΕΚΤ
Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση συνδέεται με τις παρεμβάσεις και τους ειδικούς στόχους 9γ1 του Άξονα 9Α και 9ii1, 9iv1 και 9v1 του Άξονα 9Β του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Οι ειδικοί στόχοι 9i1, 9iii1 και 9iv1 θα καλυφθούν μέσω οριζόντιων αξιολογήσεων που θα διενεργηθούν από την ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ και την ΕΥΣΕΚΤ.
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα Συνάφεια Επίπτωση
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Η αξιολόγηση θα απαντά με πληρότητα και ακρίβεια στο σύνολο των ζητημάτων που αφορούν την αξιολόγησης των παρεμβάσεων του Προγράμματος για τον Άξονα 9Β, σύμφωνα με την ισχύουσα εγκεκριμένη έκδοσή του.</p> <p>Ενδεικτικά ερωτήματα πάνω στα οποία θα πρέπει να βασιστεί η</p>

	<p>αξιολόγηση δίνονται παρακάτω:</p> <p><u>Οριζόντια ερωτήματα:</u></p> <p>Υπήρξαν διαρθρωτικές επιπτώσεις;</p> <p>Υπήρξαν έως τώρα αλλαγές στις πολιτικές;</p> <p>Υπήρξαν ενδεχομένως μη αναμενόμενα αποτελέσματα;</p> <p><u>Ειδικά Ερωτήματα:</u></p> <p>→ <u>ΕΣ 9ii1</u></p> <p>Σε ποιο βαθμό συνέβαλαν οι δομές για αστέγους στην κοινωνική ενσωμάτωσή της ομάδας στόχου;</p> <p>Σε ποιο βαθμό συνεισέφεραν οι δομές για αστέγους στην ανάπτυξη δικτύων κοινωνικής ασφάλειας μέσω της σύνδεσης, συνεργασίας, συνέργειας και συμπληρωματικότητας με δομές αντιμετώπισης της φτώχειας και με προγράμματα κοινωνικής προστασίας που υλοποιούνταν παράλληλα;</p> <p>Ποια ήταν η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών;</p> <p>Σε ποιο βαθμό προσεγγίστηκαν οι συγκεκριμένες ομάδες-στόχοι όπως είχε αρχικά σχεδιαστεί;</p> <p>Ποιο ήταν το μοναδιαίο κόστος ανά πράξη;</p> <p>Θα μπορούσαν να έχουν επιτευχθεί καλύτερα αποτελέσματα με τους ίδιους πόρους ή τα ίδια με λιγότερους;</p> <p>→ <u>ΕΣ 9iv1 – Πρόνοια</u></p> <p>Σε ποιο βαθμό συνέβαλαν τα Κέντρα Κοινότητας στην πληροφόρηση των πολιτών σχετικά με τα προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης;</p> <p>Σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκε η διασύνδεση με τους φορείς που παρέχουν υπηρεσίες απασχόλησης, και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες;</p> <p>Ποια ήταν η συνεισφορά των Δομών παροχής βασικών αγαθών στην κοινωνική ενίσχυση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων και ειδικότερα των ατόμων ευρισκόμενων σε κατάσταση φτώχειας;</p> <p>Ποια ήταν η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών;</p> <p>Σε ποιο βαθμό προσεγγίστηκαν οι συγκεκριμένες ομάδες-στόχοι όπως είχε αρχικά σχεδιαστεί;</p> <p>Ποιο ήταν το μοναδιαίο κόστος ανά πράξη;</p> <p>Θα μπορούσαν να έχουν επιτευχθεί καλύτερα αποτελέσματα με τους ίδιους πόρους ή τα ίδια με λιγότερους;</p> <p>→ <u>ΕΣ 9γ1 και 9ν1 – Κοινωνική Επιχειρηματικότητα & Κοινωνική Οικονομία</u></p> <p>Πώς και σε ποιό βαθμό η λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Υποστήριξης απέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα σε σχέση με τους τεθέντες στόχους α) της ανάπτυξης της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας σε τοπικό επίπεδο, β) της υποστήριξης της δημιουργίας και ανάπτυξης Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.), γ) της δημιουργίας απασχόλησης, δ) της ενίσχυσης της</p>
--	---

	<p>κοινωνικής συνοχής, ε) της τοπικής ανάπτυξης</p> <p>Έγινε στόχευση των μειονεκτούντων ατόμων, εκείνων που προέρχονται από περιθωριοποιημένες κοινότητες και εκείνων που εντοπίζονται στην ομάδα Στόχος του ΘΣ9; Προσεγγίστηκαν οι συγκεκριμένες ομάδες-στόχοι, όπως είχε αρχικά σχεδιαστεί;</p> <p>Ποια ήταν η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών παρακίνησης, συμβουλευτικής, τύπου θερμοκοιτίδας;</p> <p>Ενσωματώθηκαν τα αποτελέσματα της εφαρμογής της Πράξης στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ στα ΠΕΠ;</p> <p>Ποιο ήταν το μοναδιαίο κόστος υποστήριξης ανά Κοιν.Σ.Επ.;</p> <p>Πόσες νέες Κοιν.Σ.Επ. (με οριστική εγγραφή στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας) δημιουργήθηκαν και συνεχίζουν να λειτουργούν ένα χρόνο μετά την ίδρυσή τους;</p> <p>Πόσες υφιστάμενες Κοιν.Σ.Επ. υποστηρίχθηκαν και ποια τα απτά αποτελέσματα της υποστήριξης που έλαβαν σε όρους επιχειρηματικής ανάπτυξης σε βάθος χρόνου;</p> <p>Πόσες νέες θέσεις (πλήρους, μερικής, εποχικής απασχόλησης) εργασίας δημιουργήθηκαν και συνεχίζουν να παρέχονται ένα χρόνο αργότερα;</p>
<p>Μέθοδος</p>	<p>Πρωτογενείς και Δευτερογενείς έρευνες (πεδίου και βιβλιογραφικές) :</p> <p>Συνεντεύξεις με φορείς / δικαιούχους</p> <p>Συλλογή στοιχείων από τις προσδιοριζόμενες επίσημες πηγές</p> <p>Συλλογή στοιχείων από τρίτους</p> <p>Τα εργαλεία συλλογής δεδομένων ποιίλλουν ανάλογα με το αξιολογικό ερώτημα</p>
<p>Δεδομένα</p>	<p>Άντληση από τα συστήματα παρακολούθησης των δικαιούχων, καθώς και τα στοιχεία που θα προκύψουν από την έρευνα του μελετητή.</p> <p>Σε ό,τι αφορά τη δευτερογενή ανάλυση των στοιχείων για τους δείκτες του προγράμματος θα χρησιμοποιηθούν τα στοιχεία του ΟΠΣ. Τα δεδομένα της έρευνας με χρήση ερωτηματολογίων ή ομάδων εστίασης θα προδιαγραφούν στο πλαίσιο των όρων της προκήρυξης προκειμένου να συλλεχθούν από το μελετητή.</p> <p>Δείκτες εκροών κι αποτελέσματος ΕΠ</p> <p><u>Δείκτες Εκροών</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά) ▪ Μειονεκτούντα άτομα που επωφελούνται των δράσεων Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας ▪ αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των συνεταιριστικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων της

	<p>κοινωνικής οικονομίας)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν ενίσχυση ▪ αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση <p><u>Δείκτες Αποτελέσματος</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Άτομα περιθωριοποιημένων ομάδων/κοινοτήτων που ωφελούνται από υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης που παρέχονται μέσω one stop shops και Κέντρων Κοινοτήτων ▪ Ποσοστό κάλυψης μέσω δράσεων Υγείας και Πρόνοιας του πληθυσμού των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας ▪ Κοινωνικές Επιχειρήσεις που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης ▪ Άτομα που βρίσκουν απασχόληση σε νέες επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	<p>-Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: Νοέμβριος 2020</p> <p>-Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Μάρτιος 2021</p> <p>-Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Μάρτιος 2022</p>
Εκτιμώμενος π/υ	40.000 €

α/α	A8
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Στόχος της αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των στόχων της ολοκληρωμένης χωρικής στρατηγικής του ΕΠ μέσω του πλαισίου ανάπτυξης των παρεμβάσεων ΟΧΕ. Στο πλαίσιο αυτό θα αξιολογηθούν ενδεικτικά οι τρόποι και οι προϋποθέσεις επιλογής και υλοποίησης των παρεμβάσεων στις ΟΧΕ - ΒΑΑ καθώς και η προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν βάσει μίας στρατηγικής ΟΧΕ σε σχέση με μεμονωμένες αντίστοιχες παρεμβάσεις. Παράλληλα θα αξιολογηθεί η συνάφεια των στρατηγικών ΟΧΕ με τους στόχους του ΕΠ καθώς και οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η επιτυχία ή αποτυχία της υλοποίησης.</p>

Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση αφορά στην ολοκληρωμένη χωρική στρατηγική του ΕΠ μέσω της υλοποίησης των στρατηγικών ΟΧΕ ΒΑΑ που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ και στη συμβολή των ΟΧΕ στους στόχους του ΕΠ.
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Συνάφεια, Προστιθέμενη αξία Επίπτωση
Ερωτήματα αξιολόγησης	<u>Ερωτήματα που αφορούν στην ολοκληρωμένη χωρική στρατηγική του ΕΠ:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Πώς αξιολογούνται οι διαδικασίες εφαρμογής ΟΧΕ – ΒΑΑ αναφορικά με την υλοποίηση των δράσεων; • Σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκαν οι στόχοι της χωρικής στρατηγικής όπως περιγράφονται στο ΕΠ ; • Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της επιλογής χρήσης του εργαλείου ΟΧΕ σε σχέση με την υλοποίηση ανάλογων δράσεων εκτός ΟΧΕ για κάθε στρατηγική ΟΧΕ; <u>Ερωτήματα που αφορούν στις στρατηγικές ΟΧΕ:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ο τρόπος εφαρμογής της ΟΧΕ, μέσω ΕΦ, ήταν επαρκής; • Σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκαν οι στόχοι του ΕΠ μέσω της υλοποίησης των στρατηγικών ΟΧΕ; • Πώς συνέβαλαν οι δείκτες του σχεδίου δράσης της ΟΧΕ στους δείκτες εκροών και αποτελέσματος του ΕΠ; • Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός του σχεδίου δράσης ήταν επαρκής για την υλοποίηση της στρατηγικής; • Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων των στρατηγικών ΟΧΕ - ΒΑΑ διασφαλίστηκε στο σύνολό του κατά την υλοποίηση; • Πώς αντιμετωπίστηκαν ενδεχόμενα προβλήματα που προέκυψαν κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση της στρατηγικής;
Μέθοδος	Theory based ανάλυση Ανάλυση στοιχείων δεικτών εκροών και αποτελέσματος συστήματος παρακολούθησης και έρευνες πεδίου
Δεδομένα	<u>Δείκτες εκροών και αποτελέσματος του ΕΠ</u> <ul style="list-style-type: none"> • Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με ολοκληρωμένες στρατηγικές αστικής ανάπτυξης • Μέγιστος αριθμός ημερών με μέση ημερήσια τιμή ΑΣ10 μεγαλύτερη από 50 mg/m³ που καταγράφεται στο σταθμό με τη δυσμενέστερη επίδοση κατ' έτος <u>Δείκτες στρατηγικών ΟΧΕ - ΒΑΑ</u> Οι ενδεχόμενες ανάγκες για νέα δεδομένα θα προκύψουν μετά την οριστικοποίηση των στρατηγικών ΟΧΕ - ΒΑΑ.
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής

Διάρκεια	-Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: Νοέμβριος 2020 -Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Μάρτιος 2021 -Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Μάρτιος 2022
Εκτιμώμενος π/υ	20.000 €

α/α	A9
Τίτλος αξιολόγησης	Τελική Αξιολόγηση Συνάφειας, Αποτελεσματικότητας & Αποδοτικότητας Προγράμματος
Αντικείμενο αξιολόγησης	Σκοπός της αξιολόγησης είναι να τεκμηριωθεί η ισχύς της λογικής της παρέμβασης του ΕΠ στην λήξη του και να διαπιστωθούν τυχόν ενδεχόμενες αλλαγές που έχουν προκύψει και την επηρεάζουν. Στη συνέχεια εκτιμάται η επίτευξη των στόχων που τέθηκαν σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελέσματος, και εξετάζονται οι παράγοντες επιτυχίας ή αποτυχίας του Προγράμματος. Αποτυπώνονται οι επιπτώσεις της ΤΒ. Γίνεται η σύνθεση των συμπερασμάτων όλων των αξιολογήσεων που εκπονήθηκαν για το ΕΠ.
Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση αφορά στο σύνολο των ειδικών στόχων ανά ΑΠ του Προγράμματος
Κριτήριο αξιολόγησης	Συνάφεια Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα
Ερωτήματα αξιολόγησης	Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι του ΕΠ σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων; Σε ποιους παράγοντες οφείλεται η επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελέσματος; Οι δράσεις που υλοποιήθηκαν ήταν αποδοτικές σε σχέση με το κόστος; Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός ήταν κατάλληλος για την υλοποίηση του ΕΠ;
Μέθοδος	Theory based ανάλυση Βιβλιογραφική έρευνα, Ανάλυση στοιχείων δεικτών εκροών και αποτελέσματος συστήματος παρακολούθησης, Στατιστική ανάλυση

Δεδομένα	Οι δείκτες εκροών κι αποτελέσματος του ΕΠ
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: Φεβρουάριος 2021 Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Οκτώβριος 2021 Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Οκτώβριος 2022
Εκτιμώμενος π/υ	40.000 €

a/a	A10
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
Αντικείμενο αξιολόγησης	Μέτρα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας
Περιεχόμενο	Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας
Κριτήρια αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή στις προκηρυσσόμενες δράσεις (δικαιούχοι, δυνητικοί δικαιούχοι, ωφελούμενοι) • Αναγνωρισιμότητα της πολιτικής, του επιχειρησιακού προγράμματος, των πράξεων και του ρόλου των Ταμείων και της Ένωσης (ευρύ κοινό, ΜΜΕ)
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα θέματα προς διερεύνηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρισιμότητα ΕΣΠΑ, πολιτικής, ΕΠ, πράξεων, ρόλου Ταμείων και Ένωσης (ευρύ κοινό, ΜΜΕ) • Βαθμός επίγνωσης/κατανόησης στόχων, περιεχομένου πράξεων ΕΠ ΕΣΠΑ (όλοι) • Επάρκεια & αποτελεσματικότητα πηγών πληροφόρησης πράξεων και προγραμμάτων του ΕΣΠΑ (ωφελούμενοι, δυνητικοί δικαιούχοι, ΜΜΕ) • Επάρκεια ενημέρωσης σχετικά με τις δράσεις/πράξεις (ωφελούμενοι, δικαιούχοι, ΜΜΕ) • Προσωπική συμμετοχή ή ενδιαφέρον (ευρύ κοινό, ωφελούμενοι, δυνητικοί δικαιούχοι)

	<ul style="list-style-type: none"> • Αντιλαμβανόμενο όφελος (ευρύ κοινό, ωφελοούμενοι, ΜΜΕ)
Μέθοδος	<ul style="list-style-type: none"> • Αποτίμηση ενεργειών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας • Έρευνες κοινού (ποιοτικές και ποσοτικές) • Έρευνες ειδικών κατηγοριών κοινού (για δημοσιογράφους, επιχειρήσεις, δράσεις ΕΚΤ κλπ)
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτες Υλοποίησης (πχ. αριθμός δράσεων/εργαλείων κ.α.) • Δείκτες Αποτελέσματος (πχ. αριθμός συμμετεχόντων σε ημερίδες, GRP's, δελτία τύπου κ.α.) • Δείκτες Επίπτωσης (πχ. μετρήσιμες αλλαγές βαθμού αναγνωρισιμότητας, μετρήσιμες αλλαγές αντίληψης ωφέλειας)
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικοί αξιολογητές
Διάρκεια	<ul style="list-style-type: none"> • Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: Ιούνιος 2021 • Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Ιανουάριος 2022 • Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Οκτώβριος 2022
Εκτιμώμενος π/υ	20.000 €

ΣΥΝΟΨΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΩΝ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ Ο	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤ/ΤΑΣ
A. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΛΑΝΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ ΠΚΜ									
A1	Αξιολόγηση Ειδικών Στόχων Στρατηγικής Επικοινωνίας και μέσων για την υλοποίηση της	Αξιολόγηση Στρατηγικής Επικοινωνίας	Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ	Νοέμβριος 2018	20.000,00	όλοι	ΕΤΠΑ-ΕΚΤ	όλοι
A2	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας - αποδοτικότητας του Προγράμματος	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα - Συνάφεια	ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ	Απρίλιος 2019	50.000,00	όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	όλοι
A3	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης	Αξιολόγηση Εφαρμογής	Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα - Συνάφεια - Προστιθέμενη Αξία	ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ	Απρίλιος 2019	20.000,00	2γ1-3α1-3γ1-3δ1-4ε1-5α1-6β1-6γ1-6ε1-9α1-9γ1-9ι1-9ιι1-9ιιι1-9iv1-9v1-9vi1-10α1	ΕΤΠΑ-ΕΚΤ	2, 3, 4, 5, 6, 9A, 9B, 10
A4	Αξιολόγηση παρεμβάσεων Έρευνας Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας	Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα - Συνάφεια - Επίπτωση	ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ	Μάρτιος 2022	40.000,00	1α1-1β1-1β2 - 2γ1-3α1-3γ1-3δ1	ΕΤΠΑ	1, 2, 3
A5	Αξιολόγηση παρεμβάσεων Περιβάλλοντος	Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα - Συνάφεια - Επίπτωση	ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ	Μάρτιος 2022	40.000,00	4γ1-4ε1-5α1-6β1-6γ1-6ε1-6στ1	ΕΤΠΑ	4, 5, 6
A6	Αξιολόγηση παρεμβάσεων βασικών υποδομών και δικτύων	Αξιολόγηση επιπτώσεων	Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα - Συνάφεια - Επίπτωση	ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ	Μάρτιος 2022	30.000,00	7α1-7β1-7ε1-9α1-10α1	ΕΤΠΑ	7, 9A, 10
A7	Αξιολόγηση παρεμβάσεων Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας	Αξιολόγηση επιπτώσεων	Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα - Συνάφεια - Επίπτωση	ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ	Μάρτιος 2022	40.000,00	9γ1-9ιι1-9iv1-9v1-9vi1	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	9A, 9B
A8	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης	Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Αποτελεσματικότητα - Συνάφεια - Προστιθέμενη Αξία - Επίπτωση	ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ	Μάρτιος 2022	20.000,00	2γ1-3α1-3γ1-3δ1-4ε1-5α1-6β1-6γ1-6ε1-9α1-9γ1-9ι1-9ιι1-9ιιι1-9iv1-9v1-9vi1-10α1	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	2, 3, 4, 5, 6, 9A, 9B, 10
A9	Τελική Αξιολόγηση Συνάφειας Αποτελεσματικότητας & Αποδοτικότητας Προγράμματος	Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Συνάφεια - Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα	ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ	Οκτώβριος 2022	40.000,00	όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	όλοι
A10	Αξιολόγηση Αποτελεσματικότητας Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ	Αξιολόγηση Στρατηγικής Επικοινωνίας	Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ	Οκτώβριος 2022	20.000,00	όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	όλοι

B. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠ ΠΚΜ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΛΟΙΠΑ ΣΧΕΔΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΕΣΠΑ/ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ)									
B1	Αξιολόγηση των Δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 8 και της συμβολής τους στην Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης	Αξιολόγηση εφαρμογής - Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα - Συνάφεια - Επίπτωση	ΕΥΣΕΚΤ	Μάρτιος 2017		8iii-8v	ΕΚΤ	8
B2	Αξιολόγηση Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών	Αξιολόγηση εφαρμογής - Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα - Συνάφεια - Επίπτωση	ΕΥΣΕΚΤ/Επιτελική δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΣΔΑ	Δεκέμβριος 2017			ΕΚΤ	9β
B3	Δράσεις εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	Αξιολόγηση εφαρμογής - Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα - Συνάφεια - Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ	Φεβρουάριος 2019		9i1	ΕΚΤ	9B
B4	Παρεμβάσεις εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αξιολόγηση εφαρμογής - Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα - Συνάφεια - Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ	Μάρτιος 2021		9iii1	ΕΚΤ	9B
B5	Αξιολόγηση παρεμβάσεων Δικτύου Προστασίας Υγείας του πληθυσμού (Health Safety Net) και δράσεων που έχει προτείνει το Υπ. Υγείας	Αξιολόγηση εφαρμογής - Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Αποτελεσματικότητα - Αποδοτικότητα - Συνάφεια - Επίπτωση	ΕΥΣΕΚΤ	Μάρτιος 2021		9iv1	ΕΚΤ	9B